

**CRNA GORA
MINISTARSTVO PRAVDE**

**ANALIZA
EFIKASNOSTI FUNKCIONISANJA SISTEMA IZVRŠENJA
(januar 2017 – decembar 2017)**

Podgorica, jun 2018. godine

**ANALIZA
EFIKASNOSTI FUNKCIONISANJA SISTEMA IZVRŠENJA
(31.12.2016 – 31.12.2017. godine)**

R E Z I M E

Izrada Analize efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja predviđena je Akcionim planom za poglavlje 23 – pravosuđe i temeljna prava – mjera 1.4.3.3., Zaključkom Vlade Crne Gore donesenim na sjednici održanoj 12. jula 2017. godine, kao i Programom rada Vlade Crne Gore za II kvartal 2018. godine.

Predmet Analize je efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja, uključujući rad javnih izvršitelja i sudova, izvršenje bez učešća suda ili javnog izvršitelja, kao i nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja.

Analiza je pokazala da su javni izvršitelji u posmatranom periodu primili veliki broj izvršnih predmeta na osnovu izvršnih isprava – 17.958, ali i da je veliki broj ovih predmeta prenesen iz prethodnog perioda – 13.685, tako da se u radu ukupno nalazilo 31.643 predmeta. Od navedenog broja riješen je 13.261 predmet ili 41,90% od ukupnog broja predmeta u radu, odnosno 73,84% od broja primljenih predmeta u posmatranom periodu, tako da su javni izvršitelji u posmatranom periodu za 5,22% povećali procenat riješenih predmeta prema primljenim predmetima u odnosu na prethodni period. Sa druge strane, broj riješenih predmeta u posmatranom periodu prema ukupnom broju predmeta u radu u tom periodu manji je za 9% u odnosu na prethodni period, u kojem je riješeno 14.197 predmeta ili 50,9% od ukupnog broja predmeta u radu u tom periodu, što je i očekivano, s obzirom da se kod javnih izvršitelja, u posmatranom periodu, nalazio u radu znatno veći broj predmeta u odnosu na prethodni period iz kojeg je prenesen određeni broj predmeta. Dakle, pored činjenice da je veliki broj ovih predmeta riješen, iz posmatranog perioda prenesen je u naredni period veliki broj neriješenih predmeta – 18.382 predmeta, pa se, s toga, može konstatovati da trend prenošenja predmeta iz prethodnog u naredni period nije u opadanju.

Kada su u pitanju izvršni predmeti na osnovu vjerodostojnih isprava i mjenice kao vjerodostojne isprave, javni izvršitelji su u posmatranom periodu, takođe, primili veliki broj predmeta – 53.341, dakle znatno više nego kada su u pitanju izvršne isprave. Kada se navedenom broju primljenih predmeta dodaju predmeti koji su preneseni iz prethodnog perioda – 88.378, onda se dobija podatak da su javni izvršitelji u posmatranom periodu imali u radu ukupno 141.719 izvršnih predmeta na osnovu vjerodostojnih isprava. Od navedenog broja riješili su 23.775 predmeta ili 16,77%, odnosno 44,57% od broja primljenih predmeta u posmatranom periodu, što je niže u odnosu na prethodni period za 8,07%, odnosno 4,94%. Navedeni podaci ukazuju na potrebu da se, kod ove vrste predmeta, intenziviraju zakonom propisane radnje izvršenja, u granicama ovlaštenja datih od strane izvršnih povjerilaca, kako bi u narednom periodu bio riješen veći broj predmeta.

Analizirajući strukturu riješenih predmeta formiranih na osnovu izvršnih isprava, zaključuje se da je najveći broj ovih predmeta – 12.164 predmeta ili 91,72% od broja riješenih predmeta, riješeno je naplatom potraživanja od 100%, što strukturu riješenih predmeta čini izuzetno povoljnom. Sa druge strane, u strukturi neriješenih predmeta, u najvećem broju slučajeva – 89,21%, izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga: nepostojanje sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanje pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd., na koje javni izvršitelj ne može da utiče i da naplatu potraživanja učini efikasnijom.

Nasuprot navedenim rezultatima, struktura riješenih predmeta formiranih na osnovu vjerodostojnih isprava konstantno je nepovoljna. Naime, broj riješenih predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100% iznosi 9.208 predmeta ili 38,73% od ukupnog broja riješenih predmeta. Svi ostali predmeti riješeni su administrativnim putem (prekid, obustava, prevođenje u parnicu itd.). Sa druge strane, u strukturi neriješenih predmeta, najveći broj predmeta – 108.419 ili 91,92% od ukupnog broja neriješenih predmeta čine oni predmeti u kojima izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga: nepostojanje sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanje pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd.,

na koje javni izvršitelji ne mogu da utiču i da naplatu potraživanja učine efikasnijom. Iako na navedene okolnosti javni izvršitelji ne mogu da utiču, ovi podaci svakako nalažu sagledavanje mogućnosti za efikasnije rješavanje ove vrste predmeta. Radi pravilnog sagledavanja navedenih podataka, kod ove vrste predmeta treba imati u vidu i pravnu prirodu vjerodostojnih isprava, kod kojih se, u slučaju osporavanja potraživanja ili vjerodostojne isprave, predmeti u velikom broju slučajeva prevode u parnicu.

Kada je u pitanju stopa naplate potraživanja u predmetima formiranim na osnovu izvršnih isprava, javni izvršitelji su u posmatranom periodu naplatili 29.714.218,64 € ili 6,52% od ukupnog iznosa potraživanja – 455.318.686,02 €, tako da je neophodno intenzivirati preduzimanje svih zakonom propisanih radnji izvršenja, u granicama ovlašćenja datih od strane izvršnih povjerilaca, kako bi se ovaj procenat u narednom periodu povećao. Međutim, radi pravilnog razumijevanja rezultata rada u pogledu naplate potraživanja, treba imati u vidu činjenicu da se u radu kod javnih izvršitelja nalazi veliki broj izvršnih predmeta sa visokim iznosima potraživanja, koji su objektivno nenaplativi već duže vremena, a izvršni povjerioci, i pored toga, istrajavaju kod svog predloga za izvršenje, što u značajnoj mjeri opterećuje rad i rezultate rada javnih izvršitelja.

Stopa naplate potraživanja u predmetima formiranim na osnovu vjerodostojnih isprava je još niža nego kod izvršnih isprava, jer su javni izvršitelji u posmatranom periodu naplatili 11.873.020,14 € ili 2,3% od ukupnog iznosa potraživanja – 514.484.981,70 €. Ovdje treba imati u vidu činjenicu da je znatan iznos potraživanja, kao i kod predmeta na osnovu izvršnih isprava, prenesen iz prethodnog perioda i da postoji veliki broj potraživanja koja već duži vremenski period nijesu naplativa iz razloga objektivne prirode, a izvršni povjerioci i dalje istrajavaju na predlogu za izvršenje. Ako uporedimo podatke o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima u posmatranom periodu koja iznosi 4,41%, sa podacima o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima iz prethodnog perioda koja je iznosila 11,02%, može se konstatovati da je stopa naplate potraživanja u posmatranom periodu niža za 6,61%, što ukazuje na potrebu preduzimanja svih odgovarajućih, zakonom propisanih radnji u pravcu njenog povećanja u narednom periodu.

Situacija je znatno drugačija kada je u pitanju prosječna dužina trajanja postupka izvršenja, koja je u svim predmetima ove vrste iznosila 14 dana, a u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% samo 12 dana, tako da se može konstatovati da se izvršni postupak sprovodio u kratkom roku, znatno kraće nego u prethodnom periodu u kojem je prosječna dužina trajanja postupka iznosila 38, odnosno 28 dana.

Kao što se moglo i pretpostaviti s obzirom na pravnu prirodu vjerodostojnih isprava kod kojih prigovor odlaže izvršenje rješenja, osim u slučaju mjenica kao vjerodostojnih isprava, prosječna dužina trajanja postupka izvršenja kod ove vrste predmeta je znatno duža nego kod predmeta formiranih na osnovu izvršnih isprava, jer prosječna dužina trajanja postupka u svim izvršnim predmetima na osnovu vjerodostojnih isprava i mjenica kao vjerodostojnih isprava iznosi 53 dana, dok je u onim predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% nešto kraća i iznosi 49 dana. Međutim, prosječna dužina trajanja postupka u posmatranom periodu je znatno kraća u odnosu na prethodni period u kojem je prosječna dužina trajanja postupka u svim predmetima ove vrste iznosila 188 dana, dok je u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% prosječna dužina trajanja postupka iznosila 104 dana.

Kada su u pitanju prigovori protiv odluka izvršnih sudija osnovnih sudova i javnih izvršitelja, može se konstatovati da broj izjavljenih prigovora nije visok, jer iznosi 6.657 ili 3,84% od broja izvršnih predmeta koji se nalazio u radu kod javnih izvršitelja u posmatranom periodu – 173.362. Procenat usvojenih prigovora iznosi 34,11% od ukupnog broja izjavljenih prigovora, pa se može se konstatovati da procenat usvojenih prigovora, kada se ima u vidu broj predmeta koji su javni izvršitelji imali u radu i broj izjavljenih prigovora, nije previše visok, ali da se mora nastaviti sa podizanjem nivoa zakonitosti u odlučivanju, prije svega zakonitosti u odlučivanju javnih izvršitelja, jer se u njihovoj nadležnosti nalazi nesrazmjerno veći broj izvršnih predmeta u odnosu na broj izvršnih predmeta u sudovima. Međutim, procenat usvojenih prigovora ne zavisi samo od odluka javnih izvršitelja, jer se u praksi vrlo često dešava da javni izvršitelji na osnovu vjerodostojne isprave donesu zakonito rješenje o

izvršenju, protiv kojeg izvršni dužnik blagovremeno izjavi prigovor zastarjelosti potraživanja izvršnog povjerioca, na koju javni izvršitelj ne pazi po službenoj dužnosti ili ospori validnost vjerodostojne isprave predlažući sprovođenje vještačenja po vještacima odgovarajuće struke, u kom slučaju sud usvaja prigovor i određuje da će se postupak nastaviti kao u slučaju prigovora protiv platnog naloga, tj. predmet prevodi u parnicu, na šta javni izvršitelj ne može da utiče.

Sa druge strane, procenat usvojenih prigovora u Privrednom sudu Crne Gore iznosi 31,45% od broja izjavljenih prigovora. Navedeni procenat usvojenih prigovora u posmatranom periodu neophodno je dovesti u vezu sa približno istim procentom koji je utvrđen prethodnom analizom, a koji iznosi 49,7%, što samo ukazuje da praksa odlučivanja još uvijek nije ujednačena, a da subjekti odlučivanja, prevashodno javni izvršitelji kao dominantni u broju izvršnih predmeta za koje su nadležni, moraju povećati zakonitost u odlučivanju, jer samo na taj način sistem izvršenja može funkcionisati punim kapacitetom. Međutim, kao i kod osnovnih sudova, procenat usvojenih prigovora ne zavisi uvijek samo od odluka javnih izvršitelja.

Kada su u pitanju rad i rezultati rada sudova u izvršnim predmetima u posmatranom periodu, može se konstatovati da su osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore, kao i u prethodnom periodu, nastavili sa efikasnim rješavanjem izvršnih predmeta, tako da su, pored potpune ažurnosti u rješavanju primljenih predmeta, u značajnoj mjeri smanjili zaostatak ove vrste predmeta iz prethodnog perioda. Nastavljen je trend prijema malog broja izvršnih predmeta, kojih je u posmatranom periodu u osnovnim sudovima primljeno znatno manje – 1.279 nego u prethodnom periodu – 1.637, što je dodatno omogućilo osnovnim sudovima da se posvete efikasnom rješavanju zaostalih predmeta. Tako su osnovni sudovi od ukupnog broja izvršnih predmeta formiranih na osnovu izvršnih isprava koji se nalazio u radu kod istih u posmatranom periodu – 1.866 riješili 1.542 predmeta, što čini 82,63%, dok su, kada su u pitanju izvršni predmeti na osnovu vjerodostojnih isprava, od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu – 42.702 riješili 32.512 predmeta, što čini 76,13%. Sa druge strane, Privredni sud Crne Gore je od ukupnog broja izvršnih predmeta formiranih na osnovu izvršnih isprava koji se nalazio u radu kod ovog suda u posmatranom periodu – 180 riješio 171 predmet, što čini 95%, dok je, kada su u pitanju izvršni predmeti formirani na osnovu vjerodostojnih isprava, riješio sve predmete koji su se nalazi u radu kod ovog suda u posmatranom periodu – 16 predmeta. Kada imamo u vidu činjenicu da su osnovni sudovi, a posebno Osnovni sud u Podgorici, prije uvođenja javnih izvršitelja, bili opterećeni ogromnim brojem izvršnih predmeta, prije svega onih na osnovu vjerodostojne isprave koji su naslijeđeni iz ranijeg perioda, a čiji se broj konstatno uvećavao prilivom novih predmeta, dok je, s druge strane, izvršni postupak bio neefikasan i predugo je trajao, što je opravdano izazivalo pažnju domaćih i međunarodnih eksperata, te činjenicu da su, nakon reforme sistema izvršenja, gotovo svi osnovni sudovi, kao i Privredni sud Crne Gore, riješili ove predmete ili su na dobrom putu da ih riješe u narednom, kraćem periodu, onda to upućuje na samo jedan zaključak, a to je da je reforma sistema izvršenja u pogledu rasterećenja sudova i povećanja njihove efikasnosti u rješavanju ove vrste predmeta dala odlične rezultate.

I u rješavanju predmeta po prigovorima protiv odluka izvršnih sudija i javnih izvršitelja osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore bili su efikasni u posmatranom periodu. Tako su osnovni sudovi u posmatranom periodu riješili 97,79% od broja izjavljenih prigovora, dok je Privredni sud Crne Gore riješio 98,94% od ukupnog broja predmeta formiranih u posmatranom periodu po prigovorima protiv odluka izvršnih sudija i javnih izvršitelja.

U pogledu dužine trajanja postupka izvršenja u izvršnim predmetima na osnovu izvršne isprave, osnovni sudovi su u posmatranom periodu riješili veliki broj ovih predmeta u trajanju do 3 mjeseca – 1.022 predmeta ili 54,76%, dok je u trajanju preko 1 godine riješeno 340 predmeta ili 18,22% od broja riješenih predmeta. Rezultati Privrednog suda Crne Gore u pogledu dužine trajanja postupka u ovoj vrsti predmeta su još bolji nego u osnovnim sudovima, jer je ovaj sud u trajanju do 3 mjeseca riješio 123 izvršna predmeta na osnovu izvršne isprave ili 71,92%, dok je samo u 1 riješenom predmetu postupak trajao duže od 1 godine.

Naplatom potraživanja bez učešća suda ili javnog izvršitelja u posmatranom periodu, do donošenja odluke Ustavnog usda Crne Gore U-I broj 22/15 od 29.09.2017. godine kojom je ovaj način naplate potraživanja onemogućen, naplaćen je relativno visok iznos potraživanja – 8.202.029,92 € ili 15,48% od ukupnog iznosa potraživanja čija je naplata pokušana ovim putem – 44.757.321,37 €.

Pravosudni inspektori Ministarstva pravde su u posmatranom periodu nastavili sa redovnim i vanrednim nadzorima nad radom javnih izvršitelja. Podnesene je predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv jednog javnog izvršitelja, sa predlogom za njegovo privremeno udaljenje do okončanja krivičnog postupka koji je pokrenut protiv tog javnog izvršitelja. Prvostepena komisija za utvrđivanje disciplinske odgovornosti javnih izvršitelja usvojila je predlog za privremeno udaljenje, dok je predlog za pokretanje disciplinskog postupka odbijen. I u naredenom periodu potrebno je nastaviti sa kontinuiranim nadzorom nad zakonitošću rada javnih izvršitelja, s obzirom da je zakonito postupanje javnih izvršitelja uslov da reformisani sistem izvršenja ostvaruje očekivane rezultate.

Kada su u pitanju ostvareni promet, zaduženja po osnovu poreza i doprinosa i uplate poreza i doprinosa javnih izvršitelja u posmatranom periodu, na osnovu pribavljenih podataka utvrđeno je da je ostvareni godišnji promet svih javnih izvršitelja iznosio 3.332,978,14 €, da su zaduženja iznosila 886.972,47 €, dok je iznos uplaćenih poreza i doprinosa iznosio 970.796,78 €.

Za efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja značajne su i brojne aktivnosti Komore javnih izvršitelja koje su preduzete u posmatranom periodu, a koje se, prije svega, odnose na uspostavljanje saradnje sa Sudskim savjetom Crne Gore i Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predsjednik Komore javnih izvršitelja je u posmatranom periodu podnio 5 predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv javnih izvršitelja, od kojih su 2 odbijena kao neosnovana, 2 su povučena, dok je na osnovu jednog predloga izrečena novčana kazna.

UVOD

Izrada Analize efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja predviđena je Akcionim planom za poglavlje 23 – pravosuđe i temeljna prava – mjera 1.4.3.3., Zaključkom Vlade Crne Gore donesenim na sjednici održanoj 12. jula 2017. godine, kao i Programom rada Vlade Crne Gore za II kvartal 2018. godine.

Predmet Analize je efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja, uključujući rad javnih izvršitelja i sudova, izvršenje bez učešća suda ili javnog izvršitelja, kao i nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja.

Analiza se zasniva na podacima pribavljenim od osnovnih sudova, Privrednog suda Crne Gore, Komore javnih izvršitelja, Centralne banke Crne Gore, Poreske uprave, Uprave za inspeksijske poslove, kao i podacima Ministarstva pravde.

Prethodna Analiza, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 12. jula 2017. godine, u bitnom je ukazala da su osnovni sudovi riješili dvostruko više "I" predmeta nego što su ih primili u periodu od oktobra 2015. do decembra 2016. godine, tako da su pored potpune ažurnosti u rješavanju primljenih predmeta znatno umanjili zaostatak iz prethodnog perioda; da su osnovni sudovi riješili 67,6% od ukupnog broja "Iv" predmeta koji su se nalazili u radu u posmatranom periodu, tako da su značajno smanjili zaostatak ovih predmeta iz prethodnog perioda, jer su u navedenom periodu primili mali broj predmeta ove vrste; da je Privredni sud Crne Gore riješio 94,1% od ukupnog broja "I" predmeta u radu, kao i 87,5% "od ukupnog broja "Iv" predmeta koji se nalazi u radu kod ovog suda; da ukupan broj izjavljenih prigovora kod osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore nije bio veliki, ali da je bio visok procenat usvojenih prigovora; da su javni izvršitelji u navedenom periodu riješili 50,9% od ukupnog broja "I" predmeta u radu, dok su u odnosu na broj primljenih predmeta ove vrste riješili 68,6%; da su javni izvršitelji u tom periodu riješili 24,85% od ukupnog broja "Iv" i "Ivm" predmeta u radu, dok su u odnosu na broj primljenih predmeta ove vrste riješili 49,5%.

U odnosu na uspješnost sprovođenja izvršenja kod javnih izvršitelja konstatovano je da je stopa naplate u "I" predmetima u navedenom periodu iznosila 17,19%, dok je stopa naplate u "Iv" i "Ivm" iznosila 4,85%.

U odnosu na prosječnu dužinu trajanja izvršnog postupka konstatovano je da je u svim "I" predmetima prosječna dužina trajanja postupka iznosila 38 dana, dok je u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% prosječna dužina trajanja bila znatno kraća i iznosila 28 dana. Kada su u pitanju "Iv" i "Ivm" predmeti prosječna dužina trajanja postupka iznosila je 188 dana, dok je u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, prosječna dužina postupka bila znatno kraća i iznosila je 104 dana.

Pored navedenog, prethodnom analizom utvrđeno je da je izvršenje bez učešća suda ili javnog izvršitelja, dakle direktnim dostavljanjem mjenice Centralnoj banci Crne Gore realizovano po osnovu 2.483 mjenice, na koji način je naplaćeno 14.675.490,94 € ili 11% od ukupnog iznosa potraživanja - 132.862.267,02 €, tako da je ostalo nenaplaćeno 118.186.776,08 € ili 89%.

U cilju povećanja kvaliteta rada javnih izvršitelja zaključeno je da je potrebno nastaviti kontinuirani nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja od strane Ministarstva pravde, ali i povećati broj pravosudnih inspektora koji će vršiti taj nadzor, što će pozitivno uticati na obim i kvalitet nadzora.

I KRATAK OSVRT NA SISTEM IZVRŠENJA U CRNOJ GORI

Sistem građanskopravnog izvršenja u Crnoj Gori uređen je Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju („Službeni list CG“, br. 36/11, 28/14, 20/15, 22/17 i 76/17) i Zakonom o javnim izvršiteljima („Službeni list CG“, br. 41/17 i 22/17).

Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju uređen je postupak izvršenja i postupak obezbjeđenja. Za odlučivanje u postupku izvršenja, sprovođenje izvršenja, kao i za sprovođenje obezbjeđenja, nadležan je javni izvršitelj, osim u slučajevima za koje je zakonom propisana nadležnost suda. Javni izvršitelj određuje i sprovodi izvršenje na osnovu

izvršne isprave suda ili organa čije je sjedište na području za koje je javni izvršitelj imenovan. Za određivanje i sprovođenje izvršenja na osnovu vjerodostojne isprave nadležan je javni izvršitelj na čijem se području nalazi prebivalište, odnosno sjedište izvršnog dužnika. Sa druge strane, sud je nadležan da odlučuje u postupku izvršenja i sprovodi izvršenje sudskih odluka: radi predaje i oduzimanja djeteta, radi vraćanja zaposlenog na rad i po kojima je izvršni dužnik dužan da učini određenu radnju koju umjesto njega, po zakonu ili pravnom poslu, ne može da učini drugo lice. Takođe, sud odlučuje i o predlogu za protivizvršenje, kao i o zahtjevu izvršnog povjerioca za plaćanje sudskih penala.

Postupak izvršenja pokreće se predlogom izvršnog povjerioca, a izvršenje se određuje i sprovodi na osnovu domaće ili strane izvršne, odnosno vjerodostojne isprave.

Izvršenje se sprovodi sredstvima i na predmetima koji su navedeni u predlogu za izvršenje. Međutim, ako sredstva i predmeti izvršenja nijesu navedeni u predlogu za izvršenje, javni izvršitelj sprovodi izvršenje sredstvima i na predmetima za koje smatra da su najcjelishodniji i da će se time obezbijediti najpovoljnije namirenje izvršnog povjerioca. Izvršni povjerilac može zahtijevati od javnog izvršitelja da bez ograničenja preduzima sve radnje u postupku izvršenja ili usloviti preduzimanje određenih radnji prethodnom saglasnošću.

Izvršenje određeno na osnovu vjerodostojne isprave ne može se sprovesti prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju.

Izvršni postupak je hitan. O predlogu za izvršenje sud, odnosno javni izvršitelj dužan je da odluči u roku od pet dana od dana podnošenja predloga.

Izvršenje određeno na osnovu izvršne isprave sprovodi se prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju, ako za pojedine izvršne radnje Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju nije drukčije određeno. Ovo iz razloga što je izvršni dužnik već upoznat sa odlukom-izvršnom ispravom na osnovu koje je određeno izvršenje i što je istekao rok za dobrovoljno ispunjenje koji je naveden u toj odluci.

Na rješenje o izvršenju i rješenje o odbacivanju, odnosno odbijanju predloga za izvršenje može se izjaviti prigovor u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja. Prigovor protiv rješenja o izvršenju dostavlja se izvršnom povjeriocu, koji može u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora da podnese odgovor na prigovor. Javni izvršitelj je dužan da spise predmeta dostavi sudu u roku od pet dana radi odlučivanja po prigovoru. O prigovoru na rješenje o izvršenju, rješenje o odbacivanju, odnosno odbijanju predloga koji je donio javni izvršitelj na osnovu izvršne isprave odlučuje sudija pojedinac, dok o prigovoru na rješenje donijeto na osnovu vjerodostojne isprave odlučuje vijeće suda za čije je područje javni izvršitelj imenovan.

O prigovoru na rješenje o izvršenju, rješenje o odbacivanju, odnosno odbijanju predloga koji je donio sud na osnovu izvršne isprave, izuzetno može da odluči u prvom stepenu sudija pojedinac, u roku od pet dana. Ako ocijeni da prigovor nije osnovan, sudija će dostaviti spise vijeću istog suda na odlučivanje.

Zakonom o javnim izvršiteljima uređena je organizacija javnih izvršitelja, imenovanje javnih izvršitelja i uslovi za obavljanje izvršiteljske djelatnosti, prestanak obavljanja djelatnosti i razrješenje, nagrada za rad i naknada troškova, disciplinska odgovornost i disciplinski postupak, nadzor nad radom javnih izvršitelja i druga pitanja od značaja za obavljanje izvršiteljske djelatnosti.

U dijelu organizacije javnih izvršitelja uređeno je službeno područje, broj mjesta javnih izvršitelja i ustanovljen je zamjenik javnog izvršitelja. Službeno područje je vezano za područje osnovnog suda u kojem se nalazi sjedište javnog izvršitelja i na istom području javni izvršitelj sprovodi izvršenje na osnovu izvršne isprave tog suda i Privrednog suda Crne Gore. Za određivanje i sprovođenje izvršenja na osnovu vjerodostojne isprave nadležan je javni izvršitelj na čijem se području nalazi prebivalište, odnosno sjedište izvršnog dužnika. Broj mjesta i sjedište javnih izvršitelja određuje Ministarstvo pravde tako da se za teritoriju opštine na svakih započetih 25.000 stanovnika odredi po jedno mjesto javnog izvršitelja, a u zavisnosti od potreba i nakon pribavljenog mišljenja Komore javnih izvršitelja može se odrediti i veći broj. Pored opštih uslova za obavljanje izvršiteljske djelatnosti, propisano je, da javni izvršitelj mora biti diplomirani pravnik sa najmanje pet godina radnog iskustva na pravnim poslovima, da mora imati položen pravosudni ispit i ispit za javnog izvršitelja i da se

nad njim kao preduzetnikom, članom ortačkog društva ili komanditnog društva ne vodi stečajni postupak. Imenovanje se vrši na osnovu javnog konkursa, a odluka se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore", čime se obezbjeđuje potpuna transparentnost. Javni izvršitelj je nezavistan, ali ipak njegova samostalnost i nezavisnost nijesu apsolutne, jer je ograničen Ustavom, zakonima i podzakonskim aktima, pod nadzorom je Komore javnih izvršitelja i Ministarstva pravde, dok se zakonitost njegovih odluka cijeni kroz odluke nadležnih sudova.

II IZVRŠENJE KOD JAVNIH IZVRŠITELJA

Reformom sistema izvršenja preneseno je iz nadležnosti suda u nadležnost javnih izvršitelja odlučivanje po predlogu za izvršenje i sprovođenje izvršenja, kao i sprovođenje obezbjeđenja, osim u slučajevima za koje je propisana isključiva nadležnost suda.

Kako bi se mogli izvesti pravilni zaključci o radu javnih izvršitelja i, uopšte, o reformi sistema izvršenja, neophodno je sagledati njihov rad kroz nekoliko važnih segmenata, kao što su: broj primljenih predmeta, broj riješenih predmeta i način njihovog rješavanja, broj neriješenih predmeta sa razlozima neizvršenja, naplaćeni iznos potraživanja sa stopom naplate, troškovi izvršnog postupka, dužina trajanja postupka itd.

1. Izvršni predmeti na osnovu izvršne isprave ("I")

a) Kretanje predmeta

Na početku posmatranog perioda javni izvršitelji imali su u radu 13.685 predmeta koji su preneseni iz ranijeg perioda ili 43,24% od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu - 31.643 predmeta. Broj primljenih predmeta u posmatranom periodu iznosio je 17.958 ili 56,75% od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu, što govori o velikom prilivu ove vrste izvršnih predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu riješeno je 13.261 ili 41,90%, dok je ostalo neriješeno 18.382 predmeta ili 58,09%. Broj riješenih predmeta u odnosu na broj primljenih predmeta procentualno iznosi 73,84%, što govori da su javni izvršitelji riješili relativno veliki broj predmeta ove vrste. Međutim, broj riješenih predmeta treba da bude veći, s obzirom da se radi o izvršnim predmetima kod kojih prigovor ne odlaže izvršenje rješenja.

U tabeli koja slijedi prikazan je broj "I" predmeta koji se nalazio u radu kod javnih izvršitelja na početku posmatranog perioda, zatim broj primljenih predmeta u posmatranom periodu, ukupan broj predmeta u radu u posmatranom periodu, broj riješenih predmeta, broj neriješenih predmeta, odnos broja riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta u radu i odnos broja riješenih predmeta prema broju primljenih predmeta u posmatranom periodu.

Tabela 1

Broj predmeta u radu na dan 01.01.2017. god.	Broj primljenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan broj predmeta u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2017. god.	Odnos riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta u radu (%)	Odnos riješenih i primljenih predmeta (%)

13.685	17.958	31.643	13.261	18.382	41,90%	73.84%
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

b) Struktura riješenih predmeta

Od ukupnog broja riješenih predmeta - 13.261, najveći broj predmeta – 12.164 riješen je naplatom potraživanja od 100%, što ukazuje da je učešće ovakvog načina rješavanja predmeta u strukturi riješenih predmeta izuzetno visoko i iznosi 91,72%.

Svi ostali načini rješavanja predmeta smatraju se administrativnim i vrlo je značajno da njihovo učešće u strukturi riješenih predmeta bude na što manjem nivou. S tim u vezi, broj predmeta u kojima je postupak obustavljen iznosi 559 ili 4,21% od broja riješenih predmeta, broj predmeta u kojima je postupak prekinut iznosi 82 ili 0,61% od broja riješenih predmeta, broj predmeta koji su ustupljeni na nadležnost sudu ili drugom javnom izvršitelju iznosi 723 ili 5,45% od broja riješenih predmeta, broj predmeta koji su prevedeni u parnicu iznosi 9 ili 0,06% od broja riješenih predmeta, dok broj predmeta koji su riješeni na drugi način (odbacivanjem predloga itd.) iznosi 294 ili 2,21% od broja riješenih predmeta.

Broj riješenih "I" predmeta i način njihovog rješavanja prikazan je u tabeli koja slijedi.

Tabela 2

Broj riješenih predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100%	Broj predmeta u kojima je postupak obustavljen	Broj predmeta u kojima je postupak prekinut	Broj predmeta koji su ustupljeni na nadležnost (sudu ili drugom javnom izvršitelju)	Broj predmeta koji su prevedeni u parnicu	Broj predmeta koji su riješeni na drugi način (odbacivanje predloga i sl.)	Odnos predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100% prema predmetima koji su riješeni administrativnim putem (prekid, obustava, odbočaj i dr.)
12.164	559	82	723	9	294	91,72%

c) Struktura neriješenih predmeta

Za pravilnu ocjenu efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja od izuzetnog su značaja i podaci o naplati potraživanja u ratama.

S tim u vezi, broj izvršnih predmeta u kojima se naplata vrši u ratama iznosi 1.310 ili 7.12% od ukupnog broja neriješenih predmeta. Dakle, učešće broja predmeta koji se namiruju u ratama u odnosu na broj neriješenih predmeta nije zanemarljivo, pa će ovaj vid naplate potraživanja nesumnjivo pozitivno uticati na rezultat naplate potraživanja u ovoj vrsti predmeta.

Od ukupnog broja neriješenih predmeta koji iznosi 18.382, broj predmeta koji se nalaze kod suda po prigovoru protiv odluka javnih izvršitelja iznosi 672 ili 3.65% od ukupnog

broja neriješenih predmeta, dok u najvećem broju slučajeva kod neriješenih predmeta ove vrste koji iznosi 16.400 ili 89,22% od ukupnog broja neriješenih predmeta, izvršenje nije moguće sprovesti zbog nepostojanja sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanja pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd., što predstavlja objektivne okolnosti koje onemogućavaju naplatu potraživanja izvršnog povjerioca, na koje javni izvršitelj ne može da utiče.

U tabeli koja slijedi prikazana je struktura neriješenih "I" predmeta, i to: broj predmeta u kojima se namirenje sprovodi u ratama, broj predmeta koji se nalaze kod suda na rješavanje po prigovoru, broj predmeta u kojima izvršenje još nije moguće sprovesti i procenat učešća predmeta koji se namiruju u ratama u ukupnom broju neriješenih predmeta.

Tabela 3

Broj predmeta u kojima se izvršenje sprovodi namirenjem u ratama	Broj predmeta koji se nalaze kod nadležnog suda radi odlučivanja po prigovoru protiv odluke javnog izvršitelja	Broj predmeta u kojima izvršenje još nije moguće sprovesti (nepostojanje sredstava na računu, nepostojanje pokretnih stvari i nepokretnosti i sl.)	Odnos predmeta u kojima se izvršenje sprovodi namirenjem u ratama prema svim ostalim neriješenim predmetima (%)
1.310	672	16.400	7.67%

d) Stopa naplate potraživanja

Stopa naplate potraživanja je izuzetno važan pokazatelj za ocjenu efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja. Prema podacima iz posmatranog perioda, ukupan iznos potraživanja izvršnih povjerilaca u izvršnim predmetima iznosio je 455.318.686,02 €, bez troškova izvršnog postupka. Od navedenog iznosa naplaćeno je 29.714.218,64 € ili 6,53%, dok je ostalo nenaplaćeno 425.604.467,38 € ili 93,47%. Navedeni podaci ukazuju na potrebu povećanja stope naplate potraživanja u ovoj vrsti predmeta. Radi potpunog i pravilnog razumijevanja ovog problema i, s tim u vezi, donošenja pravilnih zaključaka, treba imati u vidu da kod javnih izvršitelja postoji veliki broj izvršnih predmeta ("I", "Iv" i "Ivm") sa ogromnim iznosima potraživanja koji su objektivno nenaplativi, zbog nepostojanja sredstava i predmeta izvršenja na kojima bi se izvršenje moglo uspješno sprovesti. Međutim, i pored činjenice da potraživanje iz navedenih predmeta već duže vrijeme nije naplativo, ovi predmeti su i dalje aktivni, jer izvršni povjerioci ne žele da povuku predloge za izvršenja nakon neuspjelih pokušaja naplate, pa to u značajnoj mjeri opterećuje rezultate rada javnih izvršitelja i negativno utiče na cjelokupnu sliku efikasnosti sistema izvršenja.

Navedeni podaci prikazani su u tabeli koja slijedi.

Tabela 4

Ukupan iznos potraživanja u predmetima koji su se nalazili u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan iznos naplaćenog potraživanja u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Odnos iznosa naplaćenog potraživanja prema ukupnom iznosu potraživanja (stopa naplate %)
455.318.686,02 €	29.714.218,64 €	6,53%

e) Prosječna dužina trajanja postupka

Što se tiče prosječne dužine trajanja postupka u ovoj vrsti predmeta može se konstatovati da u svim predmetima prosječna dužina trajanja postupka iznosi 14 dana, dok prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% iznosi 12 dana. Navedeni podaci ukazuju da se izvršni postupak u ovoj vrsti predmeta, u slučajevima kada je moguće izvršiti naplatu potraživanja, sprovodi u kratkom roku, znatno krećem nego u prethodno posmatranom periodu, kada je prosječna dužina trajanja postupka iznosila 38, odnosno 28 dana.

Upoređujući navedene podatke sa prosječnom dužinom trajanja postupka u izvršnim predmetima na osnovu vjerodostojne isprave i mjenice kao vjerodostojne isprave, u kojima je izvršenje, takođe, sprovedeno naplatom potraživanja 100%, može se konstatovati da postupak naplate potraživanja kada su u pitanju izvršne isprave traje znatno kraće nego u slučaju vjerodostojnih isprava, jer je kod vjerodostojnih isprava, u posmatranom periodu, naplata potraživanja trajala 53 dana. Ovakav odnos je logičan i očekivan, s obzirom na zakonsko određenje da prigovor na rješenje o izvršenju doneseno na osnovu izvršne isprave ne odlaže izvršenje rješenja, dok kod vjerodostojnih isprava, osim mjenice, prigovor odlaže izvršenje sve do pravosnažnosti rješenja o izvršenju.

Prosječna dužina trajanja postupka prikazana je u tabeli koja slijedi.

Tabela 5

Prosječna dužina trajanja postupka u svim predmetima	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno u iznosu od 100%	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima nije izjavljen prigovor	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je izjavljen prigovor
14 dana	12 dana	12 dana	72 dana

- f) Dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, posmatrano sa aspekta broja predmeta

Što se tiče dužine trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, posmatrano sa aspekta broja predmeta, može se konstatovati da je 11.720 predmeta riješeno do 3 mjeseca, 12.168 predmeta riješeno je do 6 mjeseci, 12.334 predmeta riješeno je do 9 mjeseci, 12.662 predmeta riješeno je do 6 mjeseci, dok je u najmanjem broju predmeta, odnosno samo u 599 predmeta naplata potraživanja trajala preko jedne godine. Upoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodne analize, može se zaključiti da je dinamika rješavanja ove vrste predmeta ostala na približno istom nivou ili je unaprijeđena u posmatranom periodu, jer je u prethodnom periodu, u kojem je ukupno riješeno 14.197 predmeta, u trajanju do 3 mjeseca riješeno 32 predmeta više nego u posmatranom periodu, do 6 mjeseci riješeno je 20 predmeta manje nego u posmatranom periodu, do 9 mjeseci riješeno je šest predmeta manje nego u posmatranom periodu, do 12 mjeseci riješeno 198 predmeta manje nego u posmatranom periodu, dok je u trajanju preko jedne godine riješeno 337 predmeta manje nego u posmatranom periodu.

Dužina trajanja postupka u "I" predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, posmatrano sa aspekta broja predmeta, prikazana je u tabeli koja slijedi.

Tabela 5a

Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 3 mjeseca	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 6 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 9 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 12 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao duže od 12 mjeseci
11.720	12.168	12.334	12.662	599

2. Izvršni predmeti na osnovu vjerodostojne isprave ("Iv") i mjenice kao vjerodostojne isprave ("Ivm")

a) Kretanje predmeta

U posmatranom periodu javni izvršitelji imali su u radu ukupno 141.719, od kojih je iz prethodnog perioda preneseno je 88.378 predmeta ili 62,36% od ukupnog broja predmeta u radu, dok broj primljenih predmeta u posmatranom periodu iznosi 53.341 ili 37,63% od ukupnog broja predmeta u radu. U posmatranom periodu riješeno je 23.775 ili 16,77% od ukupnog broja predmeta u radu, tako da je ostalo neriješeno 117.944 predmeta ili 83,22%. Odnos riješenih predmeta prema primljenim predmetima iznosi 44,57%. Navedeni rezultat ukazuje na potrebu veće ažurnosti u rješavanju ove vrste predmeta, koja je konstatovana i u prethodnoj analizi.

Radi bolje preglednosti, navedeni podaci prikazani su u tabeli koja slijedi.

Tabela 1

Broj predmeta u radu na dan	Broj primljenih predmeta u periodu	Ukupan broj predmeta u radu u	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017.	Broj neriješenih predmeta na	Odnos riješenih predmeta prema	Odnos riješenih i neriješenih predmeta
-----------------------------	------------------------------------	-------------------------------	--	------------------------------	--------------------------------	--

01.01.20 17. god.	od 01.01.201 7. god. do 31.12.201 7. god.	periodu od 01.01.201 7. god. do 31.12.201 7. god.	god. do 31.12.2017. god.	dan 31.12.2017. god.	ukupnom broju predmeta u radu (%)	(%)
88.378	53.341	141.719	23.775	117.944	16.77%	44.57%

b) Struktura riješenih predmeta

Radi donošenja pravilnih zaključaka o riješenim predmetima ove vrste, posebno je važno sagledati učešće broja predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100% u ukupnom broju riješenih predmeta, jer su svi preostali predmeti, osim onih koji su riješeni naplatom potraživanja 100%, riješeni administrativnim putem (prekid, obustava itd.), dakle bez naplate potraživanja. S tim u vezi, broj predmeta u kojima je izvršni postupak završen naplatom potraživanja od 100% iznosi 9.208 ili 38,72% od ukupnog broja riješenih predmeta, dok broj predmeta u kojima je postupak obustavljen iznosi 6.363 ili 26,76% od ukupnog broja riješenih predmeta, broj predmeta koji su po prigovoru izvršnog dužnika izvršni predmeti prevedeni u parnicu iznosi 1.918 ili 8,06% od ukupnog broja riješenih predmeta, dok broj predmeta koji su riješeni na drugi način (odbacivanjem predloga itd.) iznosi 1.919 ili 8,07% od ukupnog broja riješenih predmeta. Broj predmeta koji su riješeni naplatom potraživanja od 100% u prethodnom periodu iznosio je 10.778, što je za 1.570 više nego u posmatranom periodu. Međutim, procenat riješenih predmeta naplatom potraživanja od 100% u posmatranom periodu je veći u odnosu na prethodni period za 1,93%, jer je u prethodnom periodu navedeni procenat iznosio 36,8%.

U tabeli koja slijedi prikazana je struktura riješenih "lv" i "lvm" predmeta.

Tabela2

Broj riješenih predmeta u kojima je potraživanj e naplaćeno 100%	Broj predmeta u kojima je postupak obustavlje n	Broj predmet a u kojima je postupak prekinut	Broj predmeta koji su ustupljeni na nadležnos t (sudu ili drugom javnom izvršitelju)	Broj predmeta koji su preveden i u parnicu	Broj predmeta koji su riješeni na drugi način (odbacivanj e predloga i sl.)	Odnos predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100% prema predmetima koji su riješeni administrativni m putem (prekid, obustava, odbačaj i dr.) (%)
9.208	6.363	4.062	2.164	1.918	1.919	56,06%

c) Struktura neriješenih predmeta

Što se tiče strukture neriješenih predmeta, može se konstatovati da od ukupnog broja neriješenih predmeta koji iznosi 117.944, broj predmeta u kojima se izvršenje sprovodi u ratama iznosi 7.389 ili 6,26% od ukupnog broja neriješenih predmeta, broj predmeta koji se nalaze kod suda po prigovoru protiv odluka javnih izvršitelja iznosi 2.136 ili 1,81% od ukupnog broja neriješenih predmeta, dok u daleko najvećem broju slučajeva kod neriješenih predmeta – 108.419 ili 91,92% od ukupnog broja neriješenih predmeta izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga: zbog nepostojanja sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanja pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd.

U skladu sa navedenim podacima, može se konstatovati da u ukupnom broju neriješenih predmeta ove vrste koji se nalaze u radu kod javnih izvršitelja, visok procenat zauzimaju oni predmeti u kojima izvršenje još uvijek nije moguće sprovesti iz objektivnih, prednje navedenih razloga. Upoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodnog perioda u kojem procenat neriješenih predmeta u kojima izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga iznosi 91,5% od ukupnog broja neriješenih predmeta, može se zaključiti da se radi o procentualno istom broju predmeta i u jednom i u drugom periodu posmatranja u kojima izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga.

Navedeni podaci ukazuju na potrebu preduzimanja svih zakonom propisanih radnji u pravcu bolje naplate potraživanja u ovoj vrsti predmeta.

U tabeli koja slijedi prikazana je struktura neriješenih "lv" i "lvm" predmeta.

Tabela 3

Broj predmeta u kojima se izvršenje sprovodi namirenjem u ratama	Broj predmeta koji se nalaze kod nadležnog suda radi odlučivanja po prigovoru protiv odluke javnog izvršitelja	Broj predmeta u kojima izvršenje još nije moguće sprovesti	Odnos broja predmeta u kojima se izvršenje sprovodi namirenjem u ratama prema neriješenim predmetima (%)
7.389	2.136	108.419	6,26%

d) Stopa naplate potraživanja

Vrlo važan pokazatelj za ocjenu efikasnosti sistema izvršenja jeste stopa naplaćenog potraživanja. Prema podacima iz posmatranog perioda, ukupan iznos potraživanja u ovoj vrsti predmeta iznosio je 514.484.981,70 €, od čega je naplaćeno 11.873.020,14 € ili 2,3% od ukupnog iznosa potraživanja. Navedeni procenat je izuzetno nizak, pa je neophodno intenzivirati sve raspoložive, zakonom propisane radnje u pravcu bolje potraživanja u ovoj vrsti predmeta.

Upoređujući podatke o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima ("l"+"lv"+"lvm") u posmatranom periodu koja iznosi 4,41%, sa podacima o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima ("l"+"lv"+"lvm") u prethodnom periodu koja je iznosila 11,02%, može se konstatovati da je prosječna stopa naplate potraživanja u posmatranom periodu niža za 6,61% u odnosu na prosječnu stopu naplate potraživanja iz prethodnog perioda, što ukazuje, kao što je naprijed već navedeno,

na potrebu intenzivnog preduzimanja svih odgovarajućih, zakonom propisanih radnji u pravcu njenog povećanja. Ovo posebno kada se ima u vidu da je u prethodnoj analizi konstatovano da je u periodu od 30.09.2015. do 31.12.2016. godine stopa naplate potraživanja bila niža za 8,9% u odnosu na period koji mu je prethodio. Međutim, ovdje treba imati u vidu činjenicu da je značajan iznos potraživanja u ovoj vrsti predmeta prenesen iz prethodnog perioda što je dodatno opterećivalo rad i rezultate rada javnih izvršitelja u posmatranom periodu.

Navedeni podaci prikazani su u tabeli koja slijedi.

Tabela 4

Ukupan iznos potraživanja u predmetima koji su se nalazili u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan iznos naplaćenog potraživanja u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Odnos iznosa naplaćenog potraživanja prema ukupnom iznosu potraživanja (stopa naplate %)
514.484.981,70 €	11.873.020,14 €	2,3%

e) Dužina trajanja postupka

Što se tiče dužine trajanja postupka u ovoj vrsti predmeta može se konstatovati da je u svim predmetima ove vrste postupak prosječno trajao 49 dana, dok je, sa druge strane, prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% iznosila 53 dana. Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima nije izjavljen prigovor iznosi 46 dana, dok prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je izjavljen prigovor iznosi 95 dana.

Shodno navedenim podacima može se konstatovati da je prosječna dužina trajanja postupka u posmatranom periodu u značajnoj mjeri kraća nego u prethodnom periodu, jer je smanjena za 135, odnosno 55 dana.

Prosječna dužina trajanja postupka u "lv" i "lvm" predmetima prikazana je u tabeli koja slijedi.

Tabela 5

Prosječna dužina trajanja postupka u svim predmetima	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima nije izjavljen prigovor	Prosječna dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je izjavljen prigovor
49 dana	53 dana	46 dana	95 dana

- f) Dužina trajanja postupka u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, posmatrano sa aspekta broja predmeta

Kada je u pitanju broj predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, a posmatrano sa aspekta dužine trajanja postupka, može se konstatovati da je 9.531 predmet riješen do 3 mjeseca, 13.654 predmeta riješeno je do 6 mjeseci, 14.738 predmeta riješeno je do 9 mjeseci, 16.960 predmeta riješeno je do 12 mjeseci, dok je u 6.815 predmeta naplata potraživanja trajala preko 12 mjeseci.

Broj "lv" i "lvm" predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100%, posmatrano sa aspekta dužine trajanja postupka, prikazan je u tabeli koja slijedi.

Tabela 5a

Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 3 mjeseca	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 6 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 9 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao do 12 mjeseci	Broj predmeta u kojima je postupak trajao duže od 1 godine
9.531	13.654	14.738	16.960	6.815

Javni izvršitelji su u posmatranom periodu dostavili Centralnoj banci Crne Gore na sprovođenje 16.758 odluka, u kojima ukupna vrijednost potraživanja iznosi 160.608.623,24 €. Od navedenog iznosa naplaćeno je 51.012.009,70 €, odnosno 31,76%.

Kada su u pitanju upiti za dostavljanje podataka o transakcionim računima fizičkih lica koje javni izvršitelji upućuju Centralnoj banci Crne Gore, ukupan broj navedenih upita u posmatranom periodu iznosio je 10.920.

3. Aktivnosti Komore javnih izvršitelja

U posmatranom periodu Komora javnih izvršitelja nastavila je sa svojim redovnim aktivnostima koje se odnose na ravnomjernu raspodjelu predmeta u postupcima u kojima je izvršni povjerilac državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave, ustanova i drugo pravno lice koje vrši javna ovlašćenja ili privredno društvo u kojem je država većinski vlasnik kapitala, u skladu sa članom 5a Zakona o javnim izvršiteljima, a preduzela je i niz drugih, vrlo značajnih, aktivnosti. Prije svega, uspostavila je saradnju sa Sudskim savjetom Crne Gore kako bi se javnim izvršiteljima omogućio pristup pravosudnom informacionom sistemu (PRIS) radi provjere autentičnosti izvršnih isprava izdatih od strane nadležnog suda, što je rezultiralo potpisivanjem Memoranduma o saradnji između Sudskog savjeta Crne Gore i Komore javnih izvršitelja. Ovo je posebno važno zbog činjenice što je u prethodnom periodu bilo pokušaja naplate na osnovu falsifikovanih presuda, pa će provjera autentičnosti presuda i rješenja, kao izvršnih isprava, svakako onemogućiti takve pokušaje. Pored toga, Komora javnih izvršitelja započela je razgovore sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore u cilju umrežavanja javnih izvršitelja sa bazama podataka kojima raspolaže navedeno ministarstvo, a ostvarila je i saradnju sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, koja je rezultirala potpisivanjem Memoranduma o saradnji u oktobru 2017. godine. Vrlo važna aktivnost Komore javnih izvršitelja u posmatranom periodu je i omogućavanje javnim izvršiteljima da preko softverske baze podataka koja je dostupna svim kancelarijama javnih izvršitelja, izvrše provjeru da li je izvršna isprava, osnovnom koje se predlaže izvršenje, prethodno predana nekom drugom javnom izvršitelju na izvršenje, a omogućeno je i štampanje potvrde o toj provjeri. I ovo je, takođe, vrlo važno, jer je u prethodnom periodu bilo

slučajeva kada je potraživanje po istoj izvršnoj ispravi naplaćivano više puta, zbog čega su pokrenuti i odgovarajući krivični postupci.

Dalje, Komora javnih izvršitelja je u posmatranom periodu, usvajanjem Pravilnika o ravnomjernoj raspodjeli predmeta („Službeni list CG”, broj 34/17), bliže uredila način ravnomjerne raspodjele predmeta.

Predsjednik Komore javnih izvršitelja je u posmatranom periodu podnio 5 predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv javnih izvršitelja, od kojih su 2 predloga odbijena kao neosnovana, 2 predloga su povučena, dok je po osnovu 1 predloga izrečena novčana kazna.

U konačnom, Komora javnih izvršitelja je u posmatranom periodu imala još čitav niz aktivnosti u vezi sa učešćem na konferencijama, predavanjima i slično.

4. Pregled ostvarenog godišnjeg prometa, zaduženja i uplata javnih izvršitelja

Prema podacima Ministarstva finansija – Poreske uprave, koji su dati na osnovu analitičkih kartica javnih izvršitelja za 2017. godinu, a koji se odnose na zaduženja po osnovu poreza i doprinosa u toj godini, uplata poreza i doprinosa izvršenih u 2017. godini i podatke o godišnjem prometu za 2017. godinu, čiji je rok dospjeća 30.04.2017. godine, proizilazi da ostvareni godišnji promet svih javnih izvršitelja iznosi 3.332,978,14 €, da zaduženja iznose 886.972,47 €, dok je iznos uplaćenih poreza i doprinosa 970.796,78 €.

U tabeli koja slijedi prikazan je ostvareni godišnji promet, zaduženja i uplate za sve javne izvršitelje pojedinačno, kao i zbirno.

Redni broj	Ime i prezime	Ostvareni godišnji promet (€)	Zaduženje (€)	Uplate (€)
1.	Mirović Mitar	78.660,00	29.620,45	28.211,23
2.	Mugoša Siniša	152.335,00	15.609,05	28.641,96
3.	Nikić Ana	115.677,00	35.978,35	32.799,24
4.	Pavličić Mladen	58.767,18	25.788,90	25.976,56
5.	Pavličić Snežana	143.487,00	38.688,85	43.277,33
6.	Petrović Ivan	77.165,62	35.743,84	38.358,19
7.	Rajković Darko	266.406,00	61.730,10	54.136,35
8.	Samardžić Branka	135.901,93	29.832,96	42.487,62
9.	Šćepanović Veselin	105.781,39	31.929,31	31.422,62
10.	Sekulić Ivan	80.078,00	30.179,13	36.142,55
11.	Tomković Vukoslavčević Aleksandra	391.399,26	82.772,89	84.682,00

12.	Vladičić Ljiljana	53.084,00	23.627,55	24.367,95
13.	Vujotić Vladimir	69.033,00	7.064,33	19.594,78
14.	Zloković Aleksandar Konstatin			4.102,28
15.	Ajković Maja	138.832,00	43.066,22	42.532,71
16.	Bajović Jasminka	84.347,88	22.032,86	22.673,74
17.	Begović Snežana	48.144,00	16.158,43	15.657,71
18.	Bošković Aleksandar	369.980,15	83.400,77	103.059,93
19.	Camić Armin	102.812,00	25.155,96	23.675,27
20.	Čogurić Dejan	150.332,00	55.209,57	44.313,00
21.	Drinčić Radovan	53.394,00	12.775,36	19.961,26
22.	Drobnjak Miloš	59.313,00	18.406,52	14.976,15
23.	Đaković Marko	42.519,00	4.214,86	9.535,86
24.	Jašarović Isad	83.092,00	20.835,77	30.348,66
25.	Jovičević Mato	62.072,00	25.550,86	26.585,72
26.	Keković Dejan	202.054,73	72.853,33	73.063,10
27.	Latković Vidak	93.249,00	14.502,45	23.162,51
28.	Mijušković Aleksandar		610,87	
29.	Milačić Siniša	114.061,00	23.632,93	27.050,50
Ukupno		3.332,978,14	886.972,47	970.796,78

5. Kontrola javnih izvršitelja od strane Uprave za inspekcijske poslove – Inspekcija rada–

Inspekcija rada je u periodu od 06.02.2017. do 17.02.2017. godine izvršila inspekcijski nadzor u kancelarijama svih javnih izvršitelja.

Prilikom nadzora ustanovljeno je da javni izvršitelji imaju ukupno 92 zaposlena sa kojima su zaključili ugovor o radu i koji su prijavljeni na socijalno osiguranje. Pored navedenog broja, javni izvršitelji su angažovali i 18 lica sa kojima su zaključili ugovor o stručnom osposobljavanju, kao i 6 lica sa kojima su zaključili ugovor o volonterskom radu.

Sprovedenim kontrolama u posmatranom periodu utvrđene su 4 vrste nepravilnosti (sa ukupno 14 pojedinačnih nepravilnosti) kod 3 javna izvršitelja, i to:

- nije izvršena transformacija radnog odnosa sa određenog na neodređeno vrijeme (1 zaposleni);
- nije uručen obračun zarade (obračunska lista) zaposlenom (2 zaposlena kod istog javnog izvršitelja);
- nije uručena kopija prijave osiguranja zaposlenom (8 zaposlenih kod istog javnog izvršitelja);
- nijesu prijavljena slobodna radna mjesta Zavodu za zapošljavanje, radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada i nije obaviješten Zavod o zasnivanju radnog odnosa sa zaposlenim licima u roku od 5 dana od dana zasnivanja radnog odnosa (3 zaposlena kod istog izvršitelja).

Za navedene nepravilnosti javnim izvršiteljima izrečene su 2 mjere ukazivanja, dok su u 2 slučaja izrečene novčane kazne izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu od 150,00 €, odnosno 200,00 €.

Pored navedene kontrole koja je obavljena na inicijativu Ministarstva pravde, Inspekcija rada je u martu i septembru 2017. godine, po inicijativama fizičkih lica, izvršila kontrolu kod 2 javna izvršitelja, kojom prilikom nijesu konstatovane nepravilnosti u radu na koje je ukazivano.

III NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA JAVNIH IZVRŠITELJA

Nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja i Komore javnih izvršitelja vrši Ministarstvo pravde, po službenoj dužnosti ili na predlog predsjednika suda za čije je područje javni izvršitelj imenovan, predsjednika Komore javnih izvršitelja, kao i po inicijativi stranaka i učesnika u postupku. U posmatranom periodu nadzor je vršen po službenoj dužnosti i po predstavkama učesnika u izvršnom postupku.

Redovan i sveobuhvatan nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja, a po potrebi i vanredni nadzor, od izuzetne su važnosti u reformisanom sistemu izvršenja, jer se samo zakonitim radom javnih izvršitelja može postići očekivana efikasnost u naplati potraživanja, uz poštovanje prava stranaka i drugih učesnika u izvršnom postupku.

U skladu sa ovlašćenjima iz Zakona o javnim izvršiteljima, Ministarstvo pravde je tokom posmatranog perioda izvršilo redovan nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja u 14 kancelarija javnih izvršitelja, dok je po predstavkama i pritužbama izvršen nadzor kod 20 javnih izvršitelja.

Nakon izvršenog nadzora u bitnom je konstatovano, da javni izvršitelji o predlogu za izvršenje odlučuju u zakonskom roku od 5 dana od dana podnošenja predloga, odnosno u roku od 5 dana nakon uplate predujma, da u slučaju podnošenja prigovora spise predmeta uglavnom dostavljaju na odlučivanje sudu u zakonskom roku od 5 dana i da izvršni predmeti sadrže dokaze o dostavi pismena.

Prilikom nadzora konstatovane su određene nepravilnosti u radu javnih izvršitelja, koje se odnose na: nedostavljanje prigovora sudu u roku od 5 dana u skladu sa članom 47 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju; nezaključivanje Upisnika u skladu sa članom 23 Pravilnika o radu javnih izvršitelja, nearhiviranje spisa predmeta u posebnim ormarima, kako bi bili zaštićeni od krađe, provala, vlage, požara, prašine, gubljenja ili oštećenja iz bilo kojeg drugog razloga; nepostojanje dokaza o prenosu sredstava sa računa javnog izvršitelja na račun izvršnog povjerioca.

Pored navedenih nepravilnosti zapaženi su i nedostaci tehničke prirode (nepopisivanje spisa, nepovezivanje spisa prilikom arhiviranja i sl.), koji nijesu od uticaja na efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja.

Kada su u pitanju predstavke na rad javnih izvršitelja može se konstatovati da je Ministarstvu pravde u posmatranom periodu podneseno 50 predavki na rad javnih izvršitelja i da se iste, u bitnom, odnose na nezakornosti u postupku sprovođenja izvršenja, neažurnost u postupanju javnog izvršitelja, neekonomičnost postupka izvršenja i primjenu Uredbe o tarifi javnih izvršitelja. Po svim predstavkama Ministarstvo pravde postupilo je

adekvatno i blagovremeno, na način što je pribavilo izjašnjenje javnog izvršitelja i izvršilo uvid u spise predmeta radi utvrđivanja činjeničnog stanja, nakon čega je, u slučaju utvrđenih nepravilnosti, preduzimalo odgovarajući radnje – davalo nalog za otklanjanje istih ili je podnosilo predlog za pokretanje disciplinskog postupka, zavisno od toga da li se radilo o disciplinskoj povredi.

Zbog utvrđenih nezakonitosti u radu javnog izvršitelja, Ministarstvo pravde je u posmatranom periodu podnijelo predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv jednog javnog izvršitelja, sa predlogom za njegovo privremeno udaljenje do okončanja krivičnog postupka koji je pokrenut protiv tog javnog izvršitelja. Predlog za privremeno udaljenje je usvojen, dok je predlog za pokretanje disciplinskog postupka odbijen.

Ministarstvo pravde je u posmatranom periodu organizovalo više sastanaka sa predstavnicima Komore javnih izvršitelja, Centralne banke Crne Gore, Poreske uprave, poslovnih banaka, kao i sa predstavnicima firme "Smart tech" Podgorica, koja je zadužena za održavanje jedinstvenog softvera javnih izvršitelja, sve u cilju sagledavanja efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja i njegovog daljeg unapređenja.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva pravde, nadzor nad radom javnih izvršitelja i Komore javnih izvršitelja, notara i Notarske komore do septembra 2017. godine vršila su 3 pravosudna inspektora. Međutim, podjelom jedinstvenog Direktorata za pravosuđe na dva nova direktorata: Direktorat za krivično zakonodavstvo, organizaciju pravosuđa i nadzor i Direktorat za građansko zakonodavstvo i nadzor, u čiji sastav je ušla Direkcija za nadzor koja, pored ostalog, vrši nadzor nad zakonitošću rada javnih izvršitelja i Komore javnih izvršitelja, u toj direkciji ostao je samo 1 pravosudni inspektor, nakon čega je, u decembru 2017. godine, popunjeno još jedno mjesto pravosudnog inspektora. Dakle, imajući u vidu da su u navedenoj direkciji trenutno zaposlena samo 2 pravosudna inspektora, dok su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predviđena 4 mjesta pravosudnog inspektora, neophodno je, s obzirom na veliki broj subjekata nadzora, kao i geografski položaj i udaljenost pojedinih kancelarija subjekata nadzora, u što kraćem roku popuniti sva mjesta pravosudnih inspektora.

Ministarstvo pravde će i dalje nastaviti kontinuirano vršenje nadzora nad zakonitošću rada javnih izvršitelja, kako bi se u cjelosti obezbijedilo zakonito obavljanje izvršiteljske djelatnosti, koje je prije svega u službi građana.

U posmatranom periodu doneseni su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, kojima su unaprijeđena rješenja koja uređuju izvršni postupak i organizacija javnih izvršitelja, pa se očekuje da će navedene izmjene i dopune imati pozitivan efekat na efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja, zbog čega se i pristupilo istima.

IV IZVRŠENJE KOD OSNOVNIH SUDOVA I PRIVREDNOG SUDA CRNE GORE

Za pravilnu ocjenu efikasnosti funkcionisanja reformisanog sistema izvršenja, potrebno je, pored analize rada javnih izvršitelja, analizirati rad osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore u izvršnim predmetima u posmatranom periodu.

1. Izvršenje kod osnovnih sudova

a) Rješavanje izvršnih predmeta na osnovu izvršne isprave ("I")

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu imali u radu 1.866 izvršnih predmeta pokrenutih na osnovu izvršne isprave. Od navedenog broja predmeta iz prethodnog perioda, dakle prije 01.01.2017. godine, preneseno je 587 predmeta ili 31,45%, dok broj primljenih predmeta u posmatranom periodu iznosi 1.279 ili 68,54% od ukupnog broja predmeta u radu. Osnovni sudovi su od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu riješili 1.542 predmeta ili 82,63%, tako da broj neriješenih predmeta na kraju posmatranog perioda iznosi 323 ili 17,3%. Ako posmatramo odnos riješenih predmeta – 1.542, prema primljenim predmetima u posmatranom periodu – 1.279, možemo konstatovati da su osnovni sudovi

završili značajno veći broj predmeta nego što su primili u posmatranom periodu, a taj odnos procentualno izražen iznosi 120,56%.

Dakle, osnovni sudovi su u posmatranom periodu postigli potpunu ažurnost u rješavanju ove vrste predmeta, pa su, pored rješavanja svih primljenih predmeta, u značajnoj mjeri umanjili zaostatak iz prethodnog perioda.

Upoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodne analize, može se konstatovati da su osnovni sudovi u posmatranom periodu primili manji broj "I" predmeta – 1.279, u odnosu na prethodni period – 1.637 predmeta.

U tabeli koja slijedi prikazani su podaci o rješavanju "I" predmeta za sve osnovne sudove pojedinačno, kao i njihovi zbirni podaci.

Tabela 1

NAZIV SUDA	Broj predmeta u radu na dan 01.01.2017. god.	Broj primljenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan broj predmeta u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2017. godine	Odnos riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta
OSNOVNI SUD U BARU	37	119	156	104	52	66,67%
OSNOVNI SUD U BERANAMA	8	86	94	91	3	96,8%
OSNOVNI SUD U BIJELOM POLJU	9	48	57	54	3	94,73%
OSNOVNI SUD U CETINJU	9	20	29	27	2	93,1%
OSNOVNI SUD U DANILOVGRADU	12	22	34	26	8	76,47%
OSNOVNI SUD U HERCEG NOVOM	24	68	92	74	18	80,43%
OSNOVNI SUD U KOLAŠINU	11	20	31	27	4	87,09%
OSNOVNI SUD U KOTORU	48	152	200	149	51	74,5%
OSNOVNI SUD U NIKŠIĆU	32	68	100	71	29	71%
OSNOVNI SUD U PLAVU	3	48	51	46	5	90,19%
OSNOVNI SUD U PLJEVLJIMA	4	6	10	8	2	80%
OSNOVNI SUD U PODGORICI	380	531	911	770	140	84,52%
OSNOVNI SUD U ROŽAJAMA	0	64	64	64	0	100%
OSNOVNI SUD U ULCINJU	10	21	31	25	6	80,64%
OSNOVNI SUD U ŽABLJAKU	/	6	6	6	/	100%
UKUPNO	587	1.279	1.866	1.542	323	82,63%

b) Rješavanje izvršnih predmeta na osnovu vjerodostojne isprave ("Iv" i "Ivm")

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu imali u radu ukupno 42.702 izvršna predmeta na osnovu vjerodostojne isprave. Od navedenog broja predmeta iz prethodnog perioda, dakle prije 01.01.2017. godine, preneseno je 42.468 predmeta, što čini 99,45%, dok je broj primljenih predmeta u posmatranom periodu izuzetno mali i iznosi samo 234

predmeta ili 0,54% od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu. Osnovni sudovi su u posmatranom periodu riješili 32.512 predmeta ili 76,13% od ukupnog broja predmeta u radu, tako da broj neriješenih predmeta na kraju posmatranog perioda iznosi 10.189 ili 23,86%. Ovdje treba istaći da je izuzetno mali broj primljenih "Iv" predmeta posljedica prenošenja nadležnosti za rješavanje ove vrste predmeta sa sudova na javne izvršitelje, a imajući u vidu da je rješavanje "Iv" predmeta u isključivoj nadležnosti javnih izvršitelja pretpostavlja se da su u pitanju predmeti koji su ranije pokrenuti pred sudom, ali je stranka zahtijevala promjenu sredstava i predmeta izvršenja.

Procenat riješenih predmeta u osnovnim sudovima iznosi 76,13%, s tim što najveći procenat riješenih predmeta imaju Osnovni sud u Žabljaku (100%), Osnovni sud u Pljevljima (100%), Osnovni sud u Baru (97,67%), Osnovni sud u Bijelom Polju (92,30%), Osnovni sud u Cetinju (90,90%) i Osnovni sud u Nikšiću (90,45%).

Osnovni sud u Podgorici je i u posmatranom periodu nastavio sa efikasnim rješavanjem naslijeđenog zaostatka u ovoj vrsti predmeta. Naime, ovaj sud je u posmatranom periodu imao u radu ukupno 39.647 predmeta, od čega je 39.608 predmeta preneseno iz ranijeg perioda. Od navedenog broja predmeta riješio je 29.808 predmeta ili 75,18%, tako da je značajno smanjio naslijeđeni zaostatak, koji je u mnogome opterećivao rad ovog suda. Ovo je posebno važno, jer je rješavanje "Iv" predmeta u Osnovnom sudu u Podgorici, s obzirom na njihov ogroman broj koji je opterećivao rad ovog suda, bilo pod posebnom pažnjom stranih eksperata za oblast građansko-pravnog izvršenja.

Pored navedenog suda, odlične rezultate u rješavanju zaostalih "Iv" predmeta u posmatranom periodu postigli su Osnovni sud u Nikšiću, koji je na početku posmatranog perioda imao u radu 2.088 predmeta, nakon čega je primio još 38 predmeta, što ukupno čini 2.126 predmeta, od čega je u posmatranom periodu riješio 1.923 predmeta, tako da su mu na kraju navedenog perioda ostala u radu 203 predmeta, kao i Osnovni sud u Ulcinju, koji je na početku posmatranog perioda imao u radu 626 predmeta, nakon čega je primio još 3 predmeta, što ukupno čini 629 predmeta, od čega je riješio 515 predmeta, tako da mu je na kraju posmatranog perioda ostalo u radu 114 neriješenih predmeta.

Upoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodnog perioda u kom je od ukupnog broja "Iv" predmeta – 124.396 riješeno 84.055 ili 67,6%, može se konstatovati da je u posmatranom periodu došlo do procentualnog povećanja broja riješenih "Iv" predmeta za 8,53%.

Dakle, osnovni sudovi su u posmatranom periodu postigli odlične rezultate u rješavanju ove vrste predmeta i u značajnoj mjeri su smanjili zaostatak iz prethodnog perioda.

Kada imamo u vidu činjenicu da su osnovni sudovi, a posebno Osnovni sud u Podgorici, prije uvođenja javnih izvršitelja bili preopterećeni ogromnim brojem "Iv" predmeta naslijeđenih iz ranijeg perioda, čiji se broj konstantno povećavao prilivom novih predmeta, dok je, s druge strane, izvršni postupak bio neefikasan i predugo je trajao, što je opravdano izazivalo pažnju i zabrinutost domaćih i stranih eksperata, te činjenicu da su nakon reforme sistema izvršenja gotovo svi osnovni sudovi riješili ove predmete ili su na dobrom putu da ih u narednom, kraćem periodu riješe, onda to upućuje na samo jedan zaključak, da je reforma sistema izvršenja u pogledu rasterećenja osnovnih sudova i povećanja efikasnosti u rješavanju ove vrste predmeta ostvarila svoj cilj.

U tabeli koja slijedi prikazani su podaci o rješavanju "Iv" predmeta za sve osnovne sudove pojedinačno, kao i njihovi zbirni podaci.

Tabela 2

SUD	Broj predmeta u radu na dan 01.01.2017. god.	Broj primljenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan broj predmeta u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2017. god.	Odnos riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta koji su se nalazili u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god. (%)
OSNOVNI SUD U BARU	41	2	43	42	1	97,67%
OSNOVNI SUD U BERANAMA	3	1	4	3	1	75%
OSNOVNI SUD U BIJELOM POLJU	11	2	13	12	1	92,30%
OSNOVNI SUD U CETINJU	14	8	22	20	2	90,90%
OSNOVNI SUD U DANILOVGRADU	37	120	157	139	17	88,53%
OSNOVNI SUD U HERCEG NOVOM	23	1	24	21	3	87,5%
OSNOVNI SUD U KOLAŠINU	3	2	5	4	1	80%
OSNOVNI SUD U KOTORU	9	14	23	16	7	69,56%
OSNOVNI SUD U NIKŠIĆU	2.088	38	2.126	1.923	203	90,45%
OSNOVNI SUD U PLAVU	/	/	/	/	/	/
OSNOVNI SUD U PLJEVLJIMA	3	/	3	3	/	100%
OSNOVNI SUD U PODGORICI	39.608	39	39.647	29.808	9.839	75,18%
OSNOVNI SUD U ROŽAJAMA	/	/	/	/	/	/
OSNOVNI SUD U ULCINJU	626	3	629	515	114	81,87%
OSNOVNI SUD U ŽABLJAKU	2	4	6	6	/	100%
UKUPNO	42.468	234	42.702	32.512	10.189	76,13%

c) Ustupanje izvršnih predmeta javnim izvršiteljima na zahtjev izvršnih povjerilaca

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu, na zahtjev izvršnih povjerilaca, ustupili javnim izvršiteljima ukupno 4.052 predmeta. Najveći broj izvršnih predmeta ("I" i "Iv") – 3.514 ustupio je Osnovni sud u Podgorici, što je bilo i očekivano, s obzirom da se radi o sudu sa najvećim brojem izvršnih predmeta.

Ako uporedimo broj ustupljenih predmeta u posmatranom periodu – 4.052 sa brojem ustupljenih predmeta u prethodnom periodu – 5.910, možemo konstatovati da je u posmatranom periodu ustupljen manji broj u odnosu na prethodni period, što se može objasniti time što je u prethodnom periodu određen broj predmeta koji se nalazio u radu kod osnovnih sudova već ustupljen javnim izvršiteljima i što je postignutom ažurnošću sudova veliki broj ovih predmeta u međuvremenu riješen. Ne treba zanemariti vrlo važnu činjenicu da ustupanje predmeta zavisi isključivo od volje izvršnog povjerioca.

U tabeli koja slijedi prikazan je broj izvršnih predmeta ("I" i "Iv") koje su u posmatranom periodu, na zahtjev izvršnih povjerilaca, osnovni sudovi ustupili javnim izvršiteljima.

Tabela 3

Osnovni sudovi		"I" predmeti	"Iv"predmeti
1	Osnovni sud u Baru	3	3
2	Osnovni sud u Beranama	33	10
3	Osnovni sud u Bijelom Polju	8	1
4	Osnovni sud u Danilovgradu	1	
5	Osnovni sud u Žabljaku	/	/
6	Osnovni sud u Kolašinu	7	/
7	Osnovni sud u Kotoru	11	75
8	Osnovni sud u Nikšiću	1	86
9	Osnovni sud u Plavu	/	/
10	Osnovni sud u Pljevljima	10	76
11	Osnovni sud u Podgorici	284	3.230
12	Osnovni sud u Rožajama	17	9
13	Osnovni sud u Ulcinju	2	41
14	Osnovni sud u Herceg Novom	7	55
15	Osnovni sud u Cetinju	25	57
UKUPNO		4.052	

d) Postupanje osnovnih sudova po prigovorima

U posmatranom periodu izjavljeno je ukupno 6.657 prigovora na odluke izvršnih sudija osnovnih sudova i javnih izvršitelja, od čega je najveći broj prigovora izjavljen Osnovnom sudu u Podgorici – 2.493 ili 37,44% od ukupnog broja izjavljenih prigovora. Posmatrajući broj izjavljenih prigovora prema ukupnom broju izvršnih predmeta u radu kod javnih izvršitelja u posmatranom periodu – 173.362, može se konstatovati da procenat izjavljenih prigovora iznosi 3,84% i da isti nije visok.

Upoređujući broj izjavljenih prigovora u posmatranom periodu u odnosu na broj prigovora koji su izjavljeni u prethodnom periodu – 10.893 ili 9,2% od ukupnog broja

predmeta u radu kod javnih izvršitelja u prethodnom periodu, može se konstatovati da je u posmatranom periodu došlo do značajnog smanjenja procenta izjavljenih prigovora u odnosu na prethodni period.

Broj izjavljenih prigovora za svaki osnovni sud pojedinačno, kao i za sve osnovne sudove zbirno, prikazan je u tabeli koja slijedi.

Tabela 4

Osnovni sudovi		Broj izjavljenih prigovora
1	Osnovni sud u Baru	455
2	Osnovni sud u Beranama	512
3	Osnovni sud u Bijelom Polju	757
4	Osnovni sud u Danilovgradu	131
5	Osnovni sud u Žabljaku	22
6	Osnovni sud u Kolašinu	62
7	Osnovni sud u Kotoru	563
8	Osnovni sud u Nikšiću	557
9	Osnovni sud u Plavu	124
10	Osnovni sud u Pljevljima	147
11	Osnovni sud u Podgorici	2.493
12	Osnovni sud u Rožajama	229
13	Osnovni sud u Ulcinju	239
14	Osnovni sud u Herceg Novom	206
15	Osnovni sud u Cetinju	160
UKUPNO		6.657

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu riješili ukupno 6.510 predmeta po prigovorima na odluke izvršnih sudija i javnih izvršitelja - "Ip" odluke. Broj usvojenih prigovora iznosi 2.221 ili 34,11% od ukupnog broja izjavljenih prigovora. Shodno navedenim podacima, može se konstatovati da procenat usvojenih prigovora, kada se ima u vidu broj predmeta koji su javni izvršitelji imali u radu i broj izjavljenih prigovora, nije visok, ali da i dalje treba preduzimati mjere na podizanju nivoa zakonitosti u odlučivanju, prije svega zakonitosti u odlučivanju javnih izvršitelja, jer se u njihovoj nadležnosti nalazi nesrazmjerno veći broj

izvršnih predmeta u odnosu na broj izvršnih predmeta u sudovima. Međutim, procenat usvojenih prigovora ne zavisi samo od odluke javnih izvršitelja, jer se u praksi vrlo često dešava da javni izvršitelji na osnovu vjerodostojne isprave donesu zakonito rješenje o izvršenju, protiv kojeg izvršni dužnik blagovremeno izjavi prigovor zastarjelosti potraživanja izvršnog povjerioca, na koju javni izvršitelj ne pazi po službenoj dužnosti ili ospori validnost vjerodostojne isprave predlažući sprovođenje vještačenja po vještacima odgovarajuće struke, u kom slučaju sud usvaja prigovor i određuje da će se postupak nastaviti kao protiv prigovora protiv platnog naloga, tj. predmet prevodi u parnicu, na šta javni izvršitelj ne može da utiče.

Ako uporedimo broj "Ip" odluka iz posmatranog perioda – 6.510 sa brojem "Ip" odluka iz prethodnog perioda – 11.655 možemo konstatovati da je u posmatranom periodu riješeno znatno manje "Ip" predmeta u odnosu na prethodni period, što je i logično, jer je u posmatranom periodu izjavljen daleko manji broj prigovora u odnosu na prethodni period.

Kako u sudovima ne postoji odvojena evidencija o izjavljenim prigovorima protiv odluka izvršnih sudija i javnih izvršitelja, to odvojene podatke nije bilo moguće pribaviti, ali se svakako može konstatovati da je, imajući u vidu nadležnost osnovnih sudova i javnih izvršitelja, učešće prigovora protiv odluka izvršnih sudija u ukupnom broju izjavljenih prigovora neznatno u odnosu na učešće prigovora protiv odluka javnih izvršitelja.

U tabeli koja slijedi prikazan je broj odluka osnovnih sudova po prigovoru ("Ip" odluke), po vrsti odluke.

Tabela 5

Osnovni sudovi		Broj IP odluka	Prigovor odbijen	Prigovor usvojen	Prigovor odbačen	Preinačeno	Ukinuto	Stavljen o van snage	Prevedeno u parnicu	Adm vraćeno	Vraćeno na ponovno odlučiv.	Kao protiv Pl. naloga	Ostalo	Nezavršeno
1	Osnovni sud u Baru	573	99	227	3		78	8	141	16			1	137
2	Osnovni sud u Beranama	511	162	1	12				302	5	29			2
3	Osnovni sud u Bijelom Polju	756	427	272	57									4
4	Osnovni sud u Danilovgradu	124	42	60	15		1			4			2	1
5	Osnovni sud u Žabljaku	22	9										13	
6	Osnovni sud u Kolašinu	65	30	31						4				
7	Osnovni sud u Kotoru	548	200		22	6	120		188				12	95
8	Osnovni sud u Nikšiću	549	158			2	73	293		23				10

9	Osnovni sud u Plavu	124	28	74	16								6	
10	Osnovni sud u Pljevljima	141	48		3		10		70				10	
11	Osnovni sud u Podgorici	2.291	724	1.331	169	5		5		47			10	87
12	Osnovni sud u Rožajama	230	42		7		46		129				6	
13	Osnovni sud u Ulcinju	220	53	152									15	19
14	Osnovni sud u Herceg Novom	209	82		8			40		1	24	54		18
15	Osnovni sud u Cetinju	147	64	73	10									10
UKUPNO		6.510	2.168	2.221	322	13	328	346	830	100	53	54	75	383

e) Dužina trajanja izvršnog postupka kod osnovnih sudova u izvršnim predmetima pokrenutim na osnovu izvršne isprave ("I")

Trajanje izvršnog postupka jedan je od vrlo važnih pokazatelja za ocjenu efikasnosti sistema izvršenja.

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu u trajanju do 3 mjeseca riješili 1.022 predmeta, što čini 54,76% od ukupnog broja predmeta ove vrste koji se nalazio u radu kod osnovnih sudova, u trajanju do 6 mjeseci riješili su 113 predmeta ili 6,05%, u trajanju do 9 mjeseci riješili su 42 predmeta ili 2,25%, u trajanju do 1 godine riješili su 28 predmeta ili 1,5%, dok su u trajanju preko 1 godine riješili 340 predmeta ili 18,22%.

Upoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodnog perioda, kada je 41,43% od ukupnog broja "I" predmeta koji su se nalazili u radu kod osnovnih sudova završeno u trajanju do 3 mjeseca, dok je za dužinu trajanja postupka preko 1 godine taj procenat iznosio 42,46%, može se konstatovati da je u posmatranom periodu riješen procentualno veći broj predmeta u trajanju do 3 mjeseca u odnosu na prethodni period, dok je procentualno manji broj predmeta u odnosu na prethodni period riješen u trajanju preko 1 godine, što nedvosmisleno ukazuje na značajno skraćanje dužine trajanja izvršnog postupka u ovoj vrsti predmeta.

U tabeli koja slijedi prikazano je trajanje postupka kod osnovnih sudova u izvršnim predmetima "I", za svaki sud odvojeno, kao i njihovi zbirni podaci.

Tabela 6

Naziv suda		Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 9 mjeseci	Do 1 godine	Preko 1 godine
1	Osnovni sud u Baru	63	13	4	3	21
2	Osnovni sud u Beranama	82	4	1	1	3
3	Osnovni sud u Bijelom Polju	46	3	/	1	4
4	Osnovni sud u Danilovgradu	14	3	3	/	6
5	Osnovni sud u Žabljaku	4	/	1	/	/
6	Osnovni sud u Kolašinu	18	4	4	1	4
7	Osnovni sud u Kotoru	103	21	8	7	10
8	Osnovni sud u Nikšiću	49	10	3	3	6
9	Osnovni sud u Plavu	37	7	/	2	/
10	Osnovni sud u Pljevljima	4	1	1	0	2
11	Osnovni sud u Podgorici	451	37	13	7	262
12	Osnovni sud u Rožajama	64	/	/	/	/
13	Osnovni sud u Ulcinju	17	3	/	/	5
14	Osnovni sud u Herceg Novom	51	6	4	3	10
15	Osnovni sud u Cetinju	19	1	/	/	7

UKUPNO	1.022	113	42	28	340
---------------	-------	-----	----	----	-----

- f) Dužina trajanja izvršnog postupka kod osnovnih sudova u izvršnim predmetima pokrenutim na osnovu vjerodostojne isprave I ("Iv")

Osnovni sudovi su u posmatranom periodu u trajanju do 3 mjeseca riješili svega 55 "Iv" predmeta ili 0,17% od ukupnog broja riješenih predmeta - 32.512, dok je u 2.506 predmeta ili u 7,7% od ukupnog broja riješenih predmeta, dužina trajanja postupka iznosila preko 1 godine.

Navedeni podaci odnose se samo na osnovne sudove koji su dostavili podatke o dužini trajanja postupka, među kojima nije Osnovni sud u Podgorici, koji ima daleko najveći broj predmeta ove vrste u radu prema ostalim sudovima, a koji, međutim, ne raspolaže predmetnim podacima.

Shodno navedenom, zbirni podaci o ovoj vrsti predmeta, iz razloga njihove nepotpunosti, nepouzdati su i kao takvi nepodobni za bilo kakvo analiziranje i donošenje zaključaka.

Što se tiče osnovnih sudova koji raspolažu navedenim podacima, može se konstatovati da je Osnovni sud u Nikšiću u trajanju do 3 mjeseca riješio 10 predmeta, a u trajanju preko 1 godine 1.885 predmeta, dok je Osnovni sud u Ulcinju u trajanju do 3 mjeseca riješio 2 predmeta, a u trajanju preko 1 godine 512 predmeta.

U tabeli koja slijedi prikazano je trajanje postupka kod osnovnih sudova u izvršnim predmetima "Iv", za one sudove koji su dostavili podatke.

Tabela 7

Osnovni sudovi		Do 3 mjeseca	Do 6 mjeseci	Do 9 mjeseci	Do 1 godine	Preko 1 godine
1	Osnovni sud u Baru	1	1	1	1	38
2	Osnovni sud u Beranama	/	1	/	/	2
3	Osnovni sud u Bijelom Polju	1	1	2	/	8
4	Osnovni sud u Danilovgradu	14	69	28	4	24
5	Osnovni sud u Žabljaku	4	/	/	/	2
6	Osnovni sud u Kolašinu	3	1	/	/	1

7	Osnovni sud u Kotoru	11	/	/	/	5
8	Osnovni sud u Nikšiću	10	23	2	3	1.885
9	Osnovni sud u Plavu	/	/	/	/	/
10	Osnovni sud u Pljevljima	1	/	/	/	2
11	Osnovni sud u Podgorici					
12	Osnovni sud u Rožajama	/	/	/	/	/
13	Osnovni sud u Ulcinju	2	/	/	1	512
14	Osnovni sud u Herceg Novom	1	/	1	2	17
15	Osnovni sud u Cetinju	7	2	1	/	10
UKUPNO		55	98	35	11	2.506

U osnovnim sudovima na rješavanju izvršnih predmeta po osnovu izvršne i vjerodostojne isprave angažovan je po jedan sudija, dok je na odlučivanju po prigovorima na odluke izvršnih sudija i javnih izvršitelja angažovano od jednog do sedam tročlanih vijeća.

2. Izvršenje kod Privrednog suda Crne Gore

a) Rješavanje predmeta na osnovu izvršne isprave ("I")

Privredni sud Crne Gore je u posmatranom periodu imao u radu 180 "I" predmeta, od čega je iz prethodnog perioda preneseno 19 predmeta ili 10,55% od ukupnog broja predmeta u radu, dok je u posmatranom periodu primljeno 161 ili 89,44% od ukupnog broja predmeta u radu. Ovaj sud je u posmatranom periodu riješio 171 ili 95%, dok je ostalo neriješeno 9 predmeta ili 5%. Iz navedenih podataka zaključuje se da je Privredni sud Crne Gore u posmatranom periodu bio ažuran u rješavanju ove vrste predmeta.

Podaci o rješavanju "I" predmeta u Privrednom sudu Crne Gore u posmatranom periodu prikazani su u tabeli koja slijedi.

Tabela 1

Broj predmeta u radu na dan 01.01.2017. god.	Broj primljenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan broj predmeta u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2017. god.	Odnos riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta u radu (%)
19	161	180	171	9	95%

b) Rješavanje predmeta na osnovu vjerodostojne isprave ("Iv")

Privredni sud Crne Gore je u posmatranom periodu imao u radu ukupno 16 "Iv" predmeta, od kojih je iz prethodnog perioda prenesno 2 predmeta, dok je u posmatranom periodu primljeno 14 predmeta. U posmatranom periodu riješeni su svi predmeti koji su se nalazili u radu kod ovog suda, što znači da je Privredni sud Crne Gore i u ovoj vrsti predmeta postigao potpunu ažurnost.

Podaci o rješavanju "Iv" predmeta u Privrednom sudu Crne Gore u posmatranom periodu prikazani su u tabeli koja slijedi.

Tabela 2

Broj predmeta u radu na dan 01.01.2017. god.	Broj primljenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Ukupan broj predmeta u radu u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj riješenih predmeta u periodu od 01.01.2017. god. do 31.12.2017. god.	Broj neriješenih predmeta na dan 31.12.2017. god.	Odnos riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta u radu (%)
2	14	16	16	/	100%

c) Ustupanje izvršnih predmeta javnim izvršiteljima

Privrednom sudu Crne Gore u posmatranom periodu podneseno je 1.567 prigovora protiv odluka izvršnih sudija ovog suda i javnih izvršitelja, od čega 98 protiv rješenja izvršnih sudija i 1469 protiv odluka javnih izvršitelja.

d) Postupanje Privrednog suda Crne Gore po prigovorima

U Privrednom sudu Crne Gore, u posmatranom periodu, bio je u radu 1.701 predmet po prigovoru na odluke izvršnih sudija navedenog suda i javnih izvršitelja - "Ip" predmeti. Od navedenog broja riješeno je 1.683 predmeta ili 98,94%, dok je ostalo neriješeno 18 predmeta, odnosno 1,05%. Navedeni podaci nesumnjivo govore o ažurnosti Privrednog suda Crne Gore u rješavanju ove vrste predmeta. Sa druge strane, broj usvojenih prigovora iznosi 535 ili 31,45%. Radi pravilne ocjene stanja kategoriji "prigovor usvojen" treba dodati kategorije "ukinuto" i "obustava", jer se i u tim slučajevima prigovor usvaja, tako da ukupan broj usvojenih prigovora iznosi 800, odnosno 47,03%. Visok procenat usvojenih prigovora u posmatranom periodu neophodno je dovesti u vezu sa približno istim procentom koji je utvrđen u prethodnoj analizi od 49,7%, što samo ukazuje da praksa odlučivanja još uvijek nije ujednačena, a da subjekti odlučivanja, prevashodno javni izvršitelji kao dominantni u broju izvršnih predmeta za koje su nadležni, i dalje moraju raditi na povećanju zakonitosti u odlučivanju, jer samo na taj način sistem izvršenja može funkcionisati punim kapacitetom.

I ovdje je važno ukazati da procenat usvojenih prigovora ne zavisi samo od stručnog znanja javnih izvršitelja i njihovog zakonitog postupanja, jer se u praksi vrlo često dešava da javni izvršitelj na osnovu vjerodostojne isprave donese zakonito rješenje o izvršenju, protiv kojeg izvršni dužnik blagovremeno izjavi prigovor zastarjelosti potraživanja izvršnog povjerioca na koju, međutim, javni izvršitelj ne pazi po službenoj dužnosti ili ospori validnost vjerodostojne isprave predlažući sprovođenje vještačenja po vještacima odgovarajuće struke, u kom slučaju sud usvaja prigovor i određuje da će se postupak nastaviti kao u slučaju prigovora protiv platnog naloga, tj. predmet prevodi u parnicu.

Broj odluka Privrednog suda Crne Gore donesenih u posmatranom periodu po prigovoru ("Ip" odluke), po vrsti odluke, prikazan je u tabeli koja slijedi.

Tabela 3

Privredni sud Crne Gore	Broj "Ip" predmeta	Riješeno	Prigovor odbijen	Prigovor usvojen	Prigovor odbačen	Odluka ukinuta	Postupak obustavljen	Administr. riješeno	Ostalo
	1.701	1.683	654	535	111	202	63	70	48

a) Trajanje postupka u izvršnim predmetima na osnovu izvršne isprave ("I")

Privredni sud Crne Gore je u posmatranom periodu najveći broj predmeta – 71,92% riješio u trajanju do 3 mjeseca. Samo u 1 predmetu postupak je trajao preko 1 godine.

U tabeli koja slijedi prikazano je trajanje postupka u Privrednom sudu Crne Gore u izvršnim "I" predmetima.

Tabela 4

Privredni sud Crne Gore	do 3 mjeseca	do 6 mjeseci	do 9 mjeseci	do 1 godine	preko 1 godine
Broj predmeta	123	33	13	1	1

b) Trajanje postupka u izvršnim predmetima na osnovu vjerodostojne isprave ("Iv")

Najveći broj "Iv" predmeta - 50% Privredni sud Crne Gore je u posmatranom periodu riješio u trajanju do 3 mjeseca, dok ni u jednom predmetu izvršni postupak nije trajao preko 1 godine.

U tabeli koja slijedi prikazano je trajanje postupka u izvršnim "Iv" predmetima.

Tabela 5

Privredni sud Crne Gore	do 3 mjeseca	do 6 mjeseci	do 9 mjeseci	do 1 godine	preko 1 godine
Broj predmeta	8	6	1	1	0

V IZVRŠENJE BEZ UČEŠĆA SUDA ILI JAVNOG IZVRŠITELJA

Izvršenje bez učešća suda ili javnog izvršitelja moglo se sprovoditi sve do odluke Ustavnog suda Crne Gore U – I broj 22/15 od 29. septembra 2017. godine ("Službeni list CG", br. 76/17), kojom su ukinute odredbe člana 218a Zakona o izvršenju i obezbjeđenju ("Sl. list CG", br.36/11, 28/14, 20/15 i 22/17), koje su dozvoljavale takvu mogućnost.

Prema podacima Centralne banke Crne Gore, ukupan broj direktno dostavljenih zahtjeva za izvršenje po mjenici u posmatranom periodu iznosio je 1.154, od čega broj zahtjeva za izvršenje po mjenici koji su dostavljeni od strane poslovnih banaka iznosi 727, dok broj zahtjeva dostavljen od strane pravnih lica iznosi 427. Ukupna vrijednost potraživanja po navedenim mjenicama iznosila je 52.959.351,29 €. Od navedenog iznosa naplaćeno je 8.202.029,92 € ili 15,48%, tako da je ostalo nenaplaćeno 44.757.321,37€ ili 84,52%.

Javni izvršitelji su u posmatranom periodu dostavili Centralnoj banci Crne Gore 16.758 rješenja o izvršenju na prinudnu naplatu, sa ukupnom vrijednošću potraživanja od 160.608.623,24 €. Od navedenog iznosa naplaćeno je 51.012.009,70 € ili 31,76%, dok je ostalo nenaplaćeno 109.596.613,54 € ili 68,24%.

Pored toga, javni izvršitelji dostavili su Centralnoj banci Crne Gore 10.920 zahtjeva za dostavljanje podataka o transakcionim računima.

OCJENA STANJA

Reforma sistema izvršenja kojom su izvršene radikalne promjene u institucionalnom okviru i strukturi izvršnog postupka, čime se Crna Gora brzo prestrojila na novi kolosjek evropskog izvršnog prava, u posmatranom periodu bilježi pozitivne rezultate.

Naime, javni izvršitelji su u posmatranom periodu riješili veliki broj izvršnih predmeta na osnovu izvršne isprave – 13.261 predmet ili 41,90% od ukupnog broja predmeta u radu, odnosno 73,84% od broja primljenih predmeta, tako da su za 5,22% povećali procenat riješenih predmeta prema primljenim predmetima u odnosu na prethodni period. Sa druge strane, procenat riješenih predmeta prema ukupnom broju predmeta u radu manji je za 9% u odnosu na prethodni period, što je i očekivano, s obzirom da se kod javnih izvršitelja, u posmatranom periodu, nalazio u radu znatno veći broj predmeta u odnosu na prethodni period iz kojeg je prenesen određeni broj predmeta.

Od ukupnog broja riješenih predmeta, najveći broj predmeta – 12.164 predmeta ili 91,72% od broja riješenih predmeta, riješeno je naplatom potraživanja od 100%, što strukturu riješenih predmeta čini izuzetno povoljnom. Sa druge strane, u strukturi neriješenih predmeta, u najvećem broju slučajeva – 89,21%, izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga: nepostojanje sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanje pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd., na koje javni izvršitelj ne može da utiče i da naplatu potraživanja učini efikasnijom.

Imajući u vidu da su javni izvršitelji u posmatranom periodu naplatili 29.714.218,64 € ili 6,52% od ukupnog iznosa potraživanja – 455.318.686,02 €, potrebno je intenzivirati preduzimanje svih zakonom propisanih radnji izvršenja, u granicama ovlašćenja datih od strane izvršnog povjerioca, kako bi se ovaj procenat u narednom periodu povećao. Međutim, radi pravilnog razumijevanja rezultata rada u pogledu naplate potraživanja, treba imati u vidu činjenicu da se u radu kod javnih izvršitelja nalazi veliki broj izvršnih predmeta sa visokim iznosima potraživanja, koji su objektivno nenaplativi već duže vremena, a izvršni povjerioci, i pored toga, istrajavaju kod svog predloga za izvršenje, što u značajnoj mjeri opterećuje rad i rezultate rada javnih izvršitelja.

Situacija je znatno drugačija kada je u pitanju prosječna dužina trajanja postupka izvršenja, koja je u svim predmetima ove vrste iznosila 14 dana, a u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% samo 12 dana, tako da se može konstatovati da se izvršni postupak sprovodio u kratkom roku, znatno kraće nego u prethodnom periodu u kojem je prosječna dužina trajanja postupka iznosila 38, odnosno 28 dana.

Kada su u pitanju izvršni predmeti na osnovu vjerodostojne isprave i mjenice kao vjerodostojne isprave, javni izvršitelji su u posmatranom periodu riješili 23.775 predmeta. Ovaj broj čini samo 16,77% od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu, odnosno 44,57% od broja primljenih predmeta u posmatranom periodu, što je niže u odnosu na prethodni period za 8,07%, odnosno 4,94%. Navedeni podaci ukazuju na potrebu da se, i kod ove vrste predmeta, intenziviraju zakonom propisane radnje izvršenja, u granicama ovlašćenja datog od strane izvršnog povjerioca, kako bi u narednom periodu bio riješen veći broj predmeta.

Struktura riješenih predmeta kod ove vrste predmeta značajno je drugačija u odnosu na strukturu riješenih predmeta formiranih na osnovu izvršne isprave. Naime, broj riješenih predmeta u kojima je potraživanje naplaćeno 100% iznosi 9.208 predmeta ili 38,73% od ukupnog broja riješenih predmeta. Svi ostali predmeti riješeni su administrativnim putem (prekid, obustava, prevođenje u parnicu itd.). Ovi podaci ne iznenađuju s obzirom na pravnu prirodu vjerodostojnih isprava, kod kojih se, u slučaju osporavanja potraživanja ili vjerodostojne isprave, predmeti u velikom broju slučajeva prevode u parnicu. Sa druge strane, u strukturi neriješenih predmeta, najveći broj predmeta – 108.419 ili 91,92% od ukupnog broja neriješenih predmeta čine oni predmeti u kojima izvršenje nije moguće sprovesti iz objektivnih razloga: nepostojanje sredstava na računu izvršnog dužnika, nepostojanje pokretnih stvari i nepokretnosti izvršnog dužnika itd., na koje javni izvršitelji ne mogu da utiču i da naplatu potraživanja učine efikasnijom. Iako na navedene okolnosti javni izvršitelji ne mogu da utiču, ovi podaci svakako nalažu sagledavanje mogućnosti za efikasnije rješavanje ove vrste predmeta. Na navedeno upućuje i podatak da je stopa naplate potraživanja u ovoj vrsti predmeta niska i iznosi 2,3% od ukupnog iznosa potraživanja – 514.484.981,70 €. Ovdje treba imati u vidu činjenicu da je znatan iznos potraživanja, kao i kod predmeta na osnovu izvršne isprave, prenesen iz prethodnog perioda i da postoji veliki broj potraživanja koja već duži vremenski period nijesu naplativa iz razloga objektivne prirode, a izvršni povjerioci i dalje istrajavaju na predlogu za izvršenje. Ako uporedimo podatke o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima u posmatranom periodu koja iznosi 4,41%, sa podacima o prosječnoj stopi naplate potraživanja u svim izvršnim predmetima iz prethodnog perioda koja je iznosila 11,02%, može se konstatovati da je stopa naplate potraživanja u posmatranom periodu niža za 6,61%, što ukazuje na potrebu preduzimanja svih odgovarajućih, zakonom propisanih radnji u pravcu njenog povećanja u narednom periodu.

Kao što se moglo i pretpostaviti s obzirom na pravnu prirodu vjerodostojnih isprava kod kojih prigovor odlaže izvršenje rješenja, osim u slučaju mjenica kao vjerodostojnih isprava, prosječna dužina trajanja postupka izvršenja kod ove vrste predmeta je znatno duža nego kod izvršnih predmeta na osnovu izvršnih isprava, jer prosječna dužina trajanja postupka u svim izvršnim predmetima na osnovu vjerodostojnih isprava i mjenica kao vjerodostojnih isprava iznosi 53 dana, dok je u onim predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% nešto kraća i iznosi 49 dana. Međutim, prosječna dužina trajanja postupka u posmatranom periodu je znatno kraća u odnosu na prethodni period u kojem je prosječna dužina trajanja postupka u svim predmetima ove vrste iznosila 188 dana, dok je u predmetima u kojima je potraživanje naplaćeno 100% prosječna dužina trajanja postupka iznosila 104 dana, pa se može konstatovati da je u ovom segmentu u posmatranom periodu napravljen značajan iskorak.

Kada su u pitanju prigovori protiv odluka izvršnih sudija osnovnih sudova i javnih izvršitelja, može se konstatovati da broj izjavljenih prigovora nije visok, jer iznosi 6.657 ili 3,84% od broja izvršnih predmeta koji se nalazio u radu kod javnih izvršitelja u posmatranom periodu – 173.362. Procenat usvojenih prigovora iznosi 34,11% od ukupnog broja izjavljenih prigovora, pa se može konstatovati da procenat usvojenih prigovora, kada se ima u vidu broj predmeta koji su javni izvršitelji imali u radu i broj izjavljenih prigovora, nije previše visok, ali da se mora nastaviti sa podizanjem nivoa zakonitosti u odlučivanju, prije svega zakonitosti u odlučivanju javnih izvršitelja, jer se u njihovoj nadležnosti nalazi nesrazmjerno veći broj izvršnih predmeta u odnosu na broj izvršnih predmeta u sudovima. Međutim, procenat usvojenih prigovora ne zavisi samo od odluka javnih izvršitelja, jer se u praksi vrlo često dešava da javni izvršitelji na osnovu vjerodostojne isprave donesu zakonito rješenje o izvršenju, protiv kojeg izvršni dužnik blagovremeno izjavi prigovor zastarjelosti potraživanja izvršnog povjerioca, na koju javni izvršitelj ne pazi po službenoj dužnosti ili ospori validnost vjerodostojne isprave predlažući sprovođenje vještačenja po vještacima odgovarajuće struke, u kom slučaju sud usvaja prigovor i određuje da će se postupak nastaviti kao povodom prigovora protiv platnog naloga, tj. predmet prevodi u parnicu, na šta javni izvršitelj ne može da utiče.

Sa druge strane, procenat usvojenih prigovora u Privrednom sudu Crne Gore iznosi 31,45% od broja izjavljenih prigovora. Navedeni procenat usvojenih prigovora u posmatranom periodu neophodno je dovesti u vezu sa približno istim procentom koji je utvrđen prethodnom analizom, a koji iznosi 49,7%, što samo ukazuje da praksa odlučivanja još uvijek nije ujednačena, a da subjekti odlučivanja, prevashodno javni izvršitelji kao dominantni u broju izvršnih predmeta za koje su nadležni, moraju povećati zakonitost u odlučivanju, jer samo na taj način sistem izvršenja može funkcionisati punim kapacitetom. Međutim, kao i kod osnovnih sudova, procenat usvojenih prigovora ne zavisi samo od odluka javnih izvršitelja.

Efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja mora se posmatrati i kroz rad i rezultate rada sudova u izvršnim predmetima. Osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore su u posmatranom, kao i u prethodnom periodu, nastavili sa efikasnim rješavanjem izvršnih predmeta, tako da su, pored potpune ažurnosti u rješavanju primljenih predmeta, u značajnoj mjeri smanjili zaostatak ove vrste predmeta iz prethodnog perioda. Nastavljen je trend prijema malog broja izvršnih predmeta osnovnim sudovima, kojih je u posmatranom periodu primljeno znatno manje – 1.279 nego u prethodnom – 1.637, što je dodatno omogućilo sudovima da se posvete efikasnom rješavanju zaostalih predmeta. Tako su osnovni sudovi od ukupnog broja izvršnih predmeta na osnovu izvršnih isprava koji se nalazio u radu kod istih u posmatranom periodu – 1.866 riješili 1.542 predmeta, što čini 82,63%, dok su, kada su u pitanju izvršni predmeti na osnovu vjerodostojnih isprava, od ukupnog broja predmeta u radu u posmatranom periodu – 42.702 riješili 32.512 predmeta ili 76,13%. Sa druge strane, Privredni sud Crne Gore je od ukupnog broja izvršnih predmeta na osnovu izvršnih isprava koji se nalazio u radu kod ovog suda u posmatranom periodu – 180 riješio 171 predmet ili 95%, dok je, kada su u pitanju izvršni predmeti na osnovu vjerodostojnih isprava, riješio sve predmete koji su se nalazili u radu kod ovog suda u posmatranom periodu – 16 predmeta.

Kada imamo u vidu činjenicu da su osnovni sudovi, a posebno Osnovni sud u Podgorici, prije uvođenja javnih izvršitelja, bili opterećeni ogromnim brojem izvršnih predmeta, prije svega onih na osnovu vjerodostojnih isprava koji su naslijeđeni iz ranijeg perioda, a čiji se broj konstatno uvećavao prilikom novih predmeta, dok je, s druge strane, izvršni postupak bio neefikasan i predugo je trajao, što je opravdano izazivalo pažnju domaćih i međunarodnih eksperata, te činjenicu da su, nakon reforme sistema izvršenja, gotovo svi osnovni sudovi, kao i Privredni sud Crne Gore, riješili ove predmete ili su na dobrom putu da ih riješe u narednom, kraćem periodu, onda to upućuje na samo jedan zaključak, a to je da je reforma sistema izvršenja u pogledu rasterećenja sudova i povećanja njihove efikasnosti u rješavanju ove vrste predmeta dala odlične rezultate.

I u rješavanju predmeta po prigovorima protiv odluka izvršnih sudija i javnih izvršitelja osnovni sudovi i Privredni sud Crne Gore bili su efikasni. Tako su osnovni sudovi u posmatranom periodu riješili 97,79% od broja izjavljenih prigovora, dok je Privredni sud Crne Gore riješio 98,94%.

Ustupanje izvršnih predmeta iz osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore javnim izvršiteljima, na zahtjev izvršnih povjerilaca, iako u manjem broju u odnosu na prethodni period, što se može objasniti činjenicom da je u prethodnom periodu određen broj predmeta već ustupljen javnim izvršiteljima, dok su sudovi, u međuvremenu, riješili veliki broj ovih predmeta, imalo je pozitivan uticaj na rasterećenje sudova od ove vrste predmeta i stvaranje uslova za veću posvećenost rješavanju složenijih parničnih i krivičnih predmeta, dok je, sa druge strane, navedeno ustupanje imalo pozitivan uticaj i na jačanje javno-izvršiteljske službe, kao i povećanje povjerenja u istu.

U pogledu dužine trajanja postupka izvršenja u izvršnim predmetima formiranim na osnovu izvršnih isprava, može se konstatovati da su osnovni sudovi u posmatranom periodu riješili veliki broj ovih predmeta u trajanju do 3 mjeseca – 1.022 predmeta ili 54,76%, dok je u trajanju preko 1 godine riješeno 340 predmeta ili 18,22% od broja riješenih predmeta. Rezultati Privrednog suda Crne Gore u pogledu dužine trajanja postupka u ovoj vrsti predmeta su još bolji nego u osnovnim sudovima, jer je ovaj sud u trajanju do 3 mjeseca riješio 123 izvršna predmeta formirana na osnovu izvršnih isprava ili 71,92%, dok je samo u 1 riješenom predmetu postupak trajao duže od 1 godine. Pored toga, ovaj sud je u trajanju do 3 mjeseca riješio 8 izvršnih predmeta formiranih na osnovu vjerodostojnih isprava, dok ni jedan riješeni predmet nije trajao preko 1 godine. Imajući u vidu da svi osnovni sudovi nijesu dostavili podatke o dužini trajanja postupka izvršenja u izvršnim predmetima formiranim na osnovu vjerodostojnih isprava, jer ne raspolažu takvim podacima, što je bio slučaj i u prethodnim periodima posmatranja, to nije moguće dati ocjenu o postupanju osnovnih sudova u ovoj vrsti predmeta.

I u postupku naplate potraživanja bez učešća suda ili javnog izvršitelja u posmatranom periodu, do donošenja odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 22/15 od 29.09.2017. godine kojom je ovaj način naplate potraživanja onemogućen, naplaćen je relativno visok iznos potraživanja – 8.202.029,92 € ili 15,48% od ukupnog iznosa potraživanja čija je naplata pokušana ovim putem – 44.757.321,37 €.

Kada su u pitanju ostvareni promet, zaduženja po osnovu poreza i doprinosa i uplate poreza i doprinosa javnih izvršitelja u posmatranom periodu, na osnovu pribavljenih podataka utvrđeno je da je ostvareni godišnji promet svih javnih izvršitelja iznosio 3.332.978,14 €, da su zaduženja iznosila 886.972,47 €, dok je iznos uplaćenih poreza i doprinosa iznosio 970.796,78 €.

U posmatranom periodu doneseni su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, kojima su unaprijeđena rješenja koja uređuju izvršni postupak i organizaciju javnih izvršitelja, pa se očekuje da će navedene izmjene i dopune imati pozitivan efekat na efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja, zbog čega se i pristupilo njihovom donošenju.

Ministarstvo pravde je u posmatranom periodu iniciralo kontrolu rada javnih izvršitelja od strane Uprave za inspekcijske poslove - Inspekcije rada, koja je u periodu od 06.02.2017. do 17.02.2017. godine izvršila inspekcijski nadzor u kancelarijama svih javnih izvršitelja, što je rezultiralo izricanjem 2 mjere ukazivanja i 2 novčane kazne. Sa druge strane, pravosudni

inspektori Ministarstva pravde nastavili su sa redovnim i vanrednim nadzorima nad radom javnih izvršitelja. Podnesen je predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv jednog javnog izvršitelja, sa predlogom za njegovo privremeno udaljenje do okončanja krivičnog postupka koji je pokrenut protiv tog javnog izvršitelja. Prvostepena komisija za utvrđivanje disciplinske odgovornosti javnih izvršitelja usvojila je predlog za privremeno udaljenje, dok je predlog za pokretanje disciplinskog postupka odbijen.

U naredenom periodu potrebno je nastaviti sa kontinuiranim nadzorom nad zakonitošću rada javnih izvršitelja, s obzirom da je zakonito postupanje javnih izvršitelja uslov da reformisani sistem izvršenja ostvaruje očekivane rezultate.

Za efikasnost funkcionisanja sistema izvršenja značajne su brojne aktivnosti Komore javnih izvršitelja koje su preduzete u posmatranom periodu, a koje se, prije svega, odnose na uspostavljanje saradnje sa Sudskim savjetom Crne Gore radi omogućavanja javnim izvršiteljima da pristupe pravosudnom informacionom sistemu u cilju provjere autentičnosti izvršnih isprava izdatih od strane sudova, kako bi se spriječila naplata na osnovu falsifikovanih presuda i rješenja, zatim saradnje sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, te omogućavanje javnim izvršiteljima da preko softverske baze podataka koja je dostupna svim javnim izvršiteljima izvrše provjeru da li je izvršna isprava, na osnovu koje se predlaže izvršenje, prethodno predana nekom drugom javnom izvršitelju na izvršenje, što je posebno važno, jer je u prethodnom periodu bilo slučajeva kada je potraživanje po istoj izvršnoj ispravi naplaćivano više puta, zbog čega su pokrenuti i krivični postupci. Predsjednik Komore javnih izvršitelja je u posmatranom period podnio 5 predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv javnih izvršitelja, od kojih su 2 odbijena kao neosnovana, 2 su povučena, dok je po osnovu jednog predloga izrečena novčana kazna.

Na osnovu navedenog, Ministarstvo pravde predlaže da Vlada Crne Gore donese sljedeće